

Lattelecom koncerna 2008. gada konsolidētie finanšu pārskati

Sagatavoti saskaņā ar Starptautiskajiem finanšu
pārskatu standartiem, kas apstiprināti lietošanai ES

Rīga, 2009. gada 3. marts

SATURS

VADĪBAS ZIŅOJUMS.....	3
PADOME	9
VALDE.....	11
FINANŠU APSKATS	12
KONSOLIDĒTAIS PEĻŅAS VAI ZAUDĒJUMU APRĒĶINS PAR 2008. GADU	15
KONSOLIDĒTĀ BILANCE 2008. GADA 31. DECEMBRĪ	16
KONSOLIDĒTAIS PĀRSKATS PAR IZMAIŅĀM PAŠU KAPITĀLĀ PAR 2008. GADU.....	17
KONSOLIDĒTAIS NAUDAS PLŪSMAS PĀRSKATS PAR 2008. GADU	18
PIEZĪMES 2008. GADA FINANŠU PĀRSKATIEM.....	19
REVIDENTU ZIŅOJUMS	44

VADĪBAS ZIŅOJUMS

SIA *Lattelecom* valde sniedz vadības ziņojumu un finanšu pārskatu par *Lattelecom* (turpmāk tekstā - *Lattelecom*) saimnieciskās darbības gadu, kas noslēdzās 2008. gada 31. decembrī.

PĀRSKATS PAR KOMERCDARBĪBU

Lattelecom, līdzīgi kā citu uzņēmumu, darbības rādītājus būtiski ietekmēja inflācija – darbaspēka, komunālo pakalpojumu un energoresursu cenu kāpums, kas īpaši attiecas uz koncerna peļņu. Savukārt, 2008. gada otro pusi būtiski ietekmēja ekonomiskās attīstības lejupslīde Latvijā.

Kā viena no darbības prioritātēm 2008. gadā bija platjoslas interneta pieslēgumu skaita pieaugums un publiski pieejamo interneta piekļuves punktu skaita palielināšana ar mērķi tālāk attīstīt interneta pakalpojumu infrastruktūru Latvijā. Savukārt, attīstot infrastruktūru, lielākā uzmanība tika pievērsta optiskā kabeļu tīkla izbūvei līdz objektam vai – daudzos gadījumos – arī līdz tīkla pieslēguma punktam. *Lattelecom* šajā gadā izdevās būtiski palielināt platjoslas interneta pieslēgumu skaitu – gada nogalē pieslēgumu skaits sasniedza 180 tūkstošus. Vislielākais pieslēgumu pieaugums reģistrēts Jēkabpils rajonā.

2008. gadā *Lattelecom* pirmo reizi ierīkojis optisko pieslēgumu visam ciematam Ogres rajona Ikšķilē, jauno māju ciematam *Zaļās salas*. Izveidotais tehniskais risinājums katram lietotājam nodrošina datu pārraides ātrumu līdz pat 100 Mbit/s.

Savukārt, oktobra sākumā *Lattelecom* nodeva ekspluatācijā jauno optisko savienojumu starp Latviju un Lietuvu, kas ir balstīts uz DWDM tehnoloģiju. Pateicoties jaunajam savienojumam, esošajiem starptautiskajiem *Lattelecom* klientiem tas ļaus palielināt datu pārraides kapacitāti *Lattelecom* optiskajā tīklā, nodrošinot nākotnē pārraides ātrumu līdz 10 Gbit/s.

2008. gadā turpināja arī pieaugt *Lattelecom* televīzijas lietotāju skaits. *Lattelecom* ir pirmais operators Baltijā un viens no pirmajiem Eiropā, kas ciparu televīziju piedāvā MPEG4 formātā. Klientiem ir arī iespēja izvēlēties valodu gan televīzijas kanālu raidījumiem, gan subtitriem, kā arī uzlikt atgādinājumus par raidījumiem, televizorā aplūkot raidījumu programmas un to aprakstus, kā arī skatīt programmas 5 dienu retrospekcijā. Līdz gada beigām *Lattelecom* televīzijas lietotāju skaits sasniedza jau 15 tūkstošus.

2008. gada nogalē ir pabeigts 1994. gadā iesāktais *Lattelecom* tīkla modernizācijas process. Šajā laikā visas analogās līnijas un centrāles ir nomainītas ar līnijām, kas darbojas ciparu formātā. *Lattelecom* tīkla modernizācija nepārprotami ir vērienīgākais telekomunikāciju projekts Latvijas vēsturē – 15 gadu laikā uz ciparu tehnoloģijām pārslēgtas vairāk nekā 600 tūkstoši līniju, bet kopējas modernizācijas izmaksas sasniedz 300 miljonus latu. Modernizācijas rezultātā liela daļa Latvijas iedzīvotāju šobrīd var daudz ērtāk sazināties savus radus, draugus un biznesa partnerus visā pasaulē, kā arī – izmantot kvalitatīvus platjoslas interneta pakalpojumus. Modernizācija noslēguma posmā pēdējie 7% analogo līniju pārslēgti, izmantojot bezvadu tehnoloģiju CDMA, kas ļāva nodrošināt mūsdienīgus sakarus pat tām māsaimniecībām un viensētām, kas atrodas valsts attālinātajos reģionos.

Turpinājām attīstīt bezvadu tehnoloģiju pakalpojumus. Gada beigās *Lattelecom* Wi-Fi bezvadu tīkls deva iespēju piekļūt interneta tīmeklim vairāk nekā 400 piekļuves punktos Rīgā un Latvijas lielākajās pilsētās. Rīgas apkārtnē ierīkotas arī pirmās bezvadu interneta WiMAX bāzes stacijas. *Lattelecom* klienti 2008. gadā Wi-Fi bezvadu interneta telpā pavadījuši aptuveni 650 tūkstošus stundu, kas ir par 20% vairāk nekā 2007. gadā.

2008. gadā atvērti divi jauni *Lattelecom* mazumtirdzniecības veikali, kas pircējiem piedāvā iespēju testēt jaunus produktus un pakalpojumus, kā arī saņemt konsultācijas, palīdzot izvēlēties piemērotāko produktu vai pakalpojumu. Kopumā 2008. gada nogalē darbojās jau septiņi *Lattelecom* veikali.

Lattelecom ir turpinājis aktīvi attīstīt arī satura biznesa virzienus. Stabils līderpozīcijas Latvijā informatīvo pakalpojumu nozarē ieņem zīmola 1188 pakalpojumi ar zīmolu 1188. Pērn īpaši audzis 1188 sniegto interaktīvo pakalpojumu skaits. Saskaņā ar pētījumu kompānijas *Gemius* datiem, uzziņu dienestu mājas lapu konkurencē 1188 mājas lapa stabili ieņem 1. vietu. 2008. gadā katru mēnesi informāciju 1188 interneta mājas lapā meklēja vidēji 320 tūkstoši unikālu lietotāju. 2008. gadā Uzziņu dienests 1188 uzsāka sniegt uzziņas SMS formā. Tas veikts pamatojoties uz lietotāju ierādumiem - apmēram 70% no visiem zvaniem, kurus saņem *Uzziņu dienests 1188*, tiek veikti no mobilajiem tālruniem.

Sākot ar 2008. gada novembri, pateicoties uzziņa dienesta 1188 tehnoloģiskajai platformai, katrs iedzīvotājs, kurš zvanīs uz 1188 no mobilā tālruņa vairāk nekā vienu reizi, tiks atpazīts pēc valodas kādā klients runā un attiecīgi uzrunāts viņam ērtajā valodā – krieviski runājošie klienti tiks uzrunāti krieviski. Tādējādi faktiski tiek izslēgta iespēja, ka operators un zvanītājs var nesaprasties.

Apollo portāls saglabāja labas pozīcijas Latvijas ziņu portālu vidū, 2008. gadā sasniedzot jau 640 tūkstošus unikālo apmeklētāju skaitu.

Savukārt balss telefonijas tirgū *Lattelecom* apgrozījums pērn turpināja samazināties – to noteica jau vairākus gadus vērojamā tirgus tendence, ka klienti sarunām aizvien vairāk lieto mobilos tālrunus.

2008. gads koncernam bija nozīmīgs, strādājot ar korporatīvajiem klientiem, īpaši ar valsts un pašvaldību sektoru. Gada laikā tika realizēts projekts par Lietuvas dzelzceļa kompānijas *Lietuvos geležinkeliai* biznesa vadības sistēmas mySAP ieviešanu. Realizēts projekts sadarbībā ar Valsts aģentūru „Kultūras informācijas sistēmas” par interneta piekļuves infrastruktūras nodrošināšanu Latvijas bibliotēkām. Kā arī pabeigta IP datu pārraides tīkla risinājumu izveide, uzstādīšana un darbības nodrošināšana Latvijas diplomātiskajās un konsulārajās pārstāvniecībās.

Koncerna sabiedrība *Baltijas Datoru Akadēmija* 2008. gadā realizēja nozīmīgus IT jomas izglītības projektus, kas galvenokārt saistīti ar Latvijas publisko bibliotēku attīstību un bibliotekāru apmācību, kā arī pedagogu apmācību par interaktīvo līdzekļu izmantošanas pielietojamību mācību procesā vispārizglītojošās skolās.

DAĻU KAPITĀLS

2008. gada beigās *Lattelecom* pamatkapitāls bija LVL 146 079 000, kuru veido 146 079 000 pamatkapitāla daļu ar katras daļas vērtību LVL 1. Latvijas Republikai pieder 74 498 000 pamatkapitāla daļu ar kopējo nominālvērtību LVL 74 498 000, sastādot aptuveni 51% no pamatkapitāla. AS *TILTS Communications* piederēja 71 581 000 daļu ar kopējo nominālvērtību LVL 71 581 000, kas veido aptuveni 49% no pamatkapitāla. AS *TILTS Communications* pastarpināti pieder uzņēmumam *TeliaSonera AB*.

DAĻAS CITĀS SABIEDRĪBĀS

SIA *Lattelecom* pieder 23% no mobilo telekomunikāciju pakalpojumu operatora SIA *Latvijas Mobilais Telefons* pamatkapitāla.

Lattelecom pieder 100% pamatkapitāla SIA *Citrus Solutions*, kas izveidots 2005. gada 28. jūnijā, no *Lattelecom* atdalot Tīklu uzturēšanas daļu, kuras pamatdarbība ir elektronisko sakaru tīklu būvniecība un uzturēšana.

Lattelecom pieder 100% pamatkapitāla SIA *Lattelecom BPO*, kas izveidots 2005. gada 11. jūlijā, no *Lattelecom* atdalot Kontaktu centra daļu, kuras pamatdarbība ir biznesa procesu ārpakalpojumu un kontaktu centra pakalpojumu sniegšana.

Lattelecom pieder 100% pamatkapitāla SIA *Lattelecom Sakaru Sistēmas*, kuras pamatdarbība bija klientu telekomunikāciju iekārtu un ar informāciju saistītu iekārtu pārdošana un uzturēšana. 2006. gadā tās biznesa aktivitātes tika novirzītas uz SIA *Lattelecom Technology*. 2008. gadā *Lattelecom Sakaru Sistēmas* nav veicis saimniecisko darbību. 2008. gada 8. oktobrī tika pieņemts lēmums izbeigt sabiedrības darbību.

Lattelecom pieder 100% pamatkapitāla SIA *Lattelecom Technology*, kura pamatdarbība ir informācijas tehnoloģiju pakalpojumu sniegšana. Turklāt *Lattelecom* pastarpināti pieder SIA *Lattelecom Technology* 100% piederoša meitas sabiedrība SIA *Baltijas Datoru Akadēmija*, kuras pamatdarbība ir IT apmācību pakalpojumu sniegšana.

Lattelecom kopā ar tā meitas sabiedrībām pieder 50% no pamatkapitāla a/s *Pirmais Slēgtais Pensiju Fonds*. Tas ir vienīgais Latvijas Republikā reģistrētais slēgtais privātais pensiju fonds, kura akcionāri ir darba devēji.

FINANŠU REZULTĀTI

Informācija par *Lattelecom* darbības finanšu rezultātiem 2008. gadā sniegta finanšu apskatā no 12. līdz 14. lappusei, kas ir šī ziņojuma sastāvdaļa.

PRIEKŠLIKUMS PAR PEĻNAS SADALI

Ņemot vērā ierobežoto finanšu tirgu likviditāti, kā arī *Lattelecom* attīstības plānus, *Lattelecom* Valde ierosina izmaksāt dividendēs dalībniekiem 50% no 2008. gada sadalāmās peļņas jeb LVL 16 604 654 apmērā.

IZMAIŅAS SABIEDRĪBAS PĀRVALDĒ UN STATŪTOS

2008. gadā izmaiņas Statūtos nav notikušas.

Ar 2008. gada 8.maiju Valdes priekšsēdētāja, Galvenā izpilddirektora amatā tika ievēlēts Juris Gulbis, kurš iepriekš pildīja Valdes priekšsēdētāja vietnieka un Finanšu direktora pienākumus.

Ar 2008. gada 8.maiju Valdes priekšsēdētāja vietnieka amatā tika ievēlēts Galvenais tehniskais direktors Valdis Vancovičs.

Ar 2008. gada 21.jūliju Galvenā Finanšu direktora/Valdes locekļa amatā tika ievēlēts Gints Bukovskis.

PADOME

2008. gadā *Lattelecom* padomes locekļu pienākumus veica:

Gundars Strautmanis (padomes priekšsēdētājs), Jorgens Latte (Jörgen Gustav Valdemar Latte) - padomes priekšsēdētāja vietnieks līdz 2008. gada 9. jūnijam, Anders Gilders (Leif Anders Gylder) – padomes priekšsēdētāja vietnieks no 2008. gada 9. jūnija, Ove Alms (Ove Lars Alm), Jānis Dzanuškāns, Jānis Grēviņš, Kārlis Krēsliņš, Arno Pjatkins, Joakims Sundstroms (Joakim Rolf Sundström), Inga Sprinķe, Tija Tuovinena (Tiia Tuovinen) – amatā no 2008. gada 18. jūnija, Ivonna Djerfa (Yvonne Djerf) – amatā no 2008. gada 18. jūnija.

2008. gada 9. jūnijā Padomes locekļa amatu atstāja:

Jorgens Latte (Jörgen Gustav Valdemar Latte) (padomes priekšsēdētāja vietnieks),

2008. gada 18. jūnijā Padomes locekļa amatu atstāja:

Bjorns Lindegrens (Björn Gustaf Hugo Lindegren)

Papildu informācija par *Lattelecom* padomes locekļiem ietverta 9. un 10. lappusē.

VALDE

2008. gadā *Lattelecom* valdes locekļu pienākumus veica:

Juris Gulbis (valdes priekšsēdētājs), Jānis Ligers, Ingrida Rone, Valdis Vancovičs un Gints Bukovskis.

Informācija par *Lattelecom* valdes locekļiem ietverta 11. lappusē.

UZRĀDĀMĀ IEINTERESĒTĪBA

Lattelecom valdes locekļiem un viņu ģimenes locekļiem vai viņu pārvaldīšanā esošajām sabiedrībām nepieder daļas *Lattelecom* vai tā meitas sabiedrībās. Valdes locekļiem nav ieinteresētības ar *Lattelecom* darbību saistītajos līgumos vai vienošanās.

VALDES ATBILDĪBA PAR GADA PĀRSKATU

Valde ir atbildīga par koncerna un mātes sabiedrības finanšu pārskatu sagatavošanu. Finanšu pārskatiem patiesi jāatspoguļo sabiedrības finanšu stāvoklis pārskata gada beigās, darbības rezultāti un naudas plūsma par pārskata gadu.

Valde apstiprina, ka 2008. gada finanšu pārskatu no 15. līdz 43. lappusei sagatavošanā tika konsekventi izmantotas atbilstošas grāmatvedības uzskaites metodes, kā arī tika izdarīti piesardzīgi vērtējumi un prognozes. Valde apstiprina, ka tika ievēroti starptautiskie finanšu pārskatu standarti un Latvijas likumi un finanšu pārskati tika sagatavoti saskaņā ar darbības turpināšanas koncepciju.

Valde ir atbildīga par atbilstošu grāmatvedības uzskaiti un pasākumu veikšanu, lai saglabātu sabiedrības līdzekļus, atklātu un novērstu krāpšanu un citas neatbilstības.

Dalībnieku sapulces lēmums par gada pārskata apstiprināšanu pats par sevi neatbrīvo valdes un padomes locekļus no atbildības par viņu rīcību attiecīgajā pārskata periodā.

NOZARES REGULĒŠANA

2008. gada jūlijā Saeima pieņēma grozījumus Elektronisko sakaru likumā, kuri:

- precizēja Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas (turpmāk tekstā – Regulators) pienākumus paziņot un konsultēties ar Eiropas Savienības dalībvalstu regulatoriem un Eiropas Komisiju par elektronisko sakaru komersanta ar būtisku ietekmi tirgū noteikšanu un lēmuma projektu par speciālo prasību piemērošanu, saglabāšanu, grozīšanu vai atcelšanu;
- papildināja Regulatora tiesības attiecībā uz piekļuves datu plūsmai regulēšanu;
- noteica pienākumu komersantiem nodrošināt bezmaksas satura filtra uzstādīšanu, ja abonents to pieprasa no elektronisko sakaru komersanta;
- noteica informāciju, kurai elektronisko sakaru komersants nedrīkst piemērot komercnoslēpuma statusu un kurai nodrošina publisku pieejamību;
- noteica pienākumu komersantiem pārtraukt vai atjaunot nolaupītas, pazaudētas vai citādi pret īpašnieka gribu no viņa varas izgājušas elektronisko sakaru tīklā identificējamās galiekārtas izmantošanas iespēju savā elektronisko sakaru tīklā.

Saskaņā ar Latvijas Republikas Ministru kabineta noteikto pāreju uz astoņciparu numerāciju, 2008. gadā tika turpinātas darbības, kas nodrošina *Lattelecom* publiskā tālrunu tīkla darbību ar astoņciparu numerāciju. 800 un 900 numuru pāreja uz astoņzīmju numuriem notika 2008. gada 1. februārī, bet pilnībā pāreja uz astoņciparu numerāciju tika pabeigta līdz 2008. gada 1. augustam.

2008. gadā *Lattelecom* turpināja pildīt tirgu analīžu rezultātā 2006. un 2007. gadā Regulatora pieņemtajos lēmumos noteiktās speciālās saistības 6 vairumtirdzniecības un 7 mazumtirdzniecības tirgos. Regulators 2008. gadā turpināja uzraudzīt noteikto speciālo regulēšanas prasību ievērošanu. Tika veikts konsultāciju process ar tirgus dalībniekiem par *Lattelecom* atsaistītās piekļuves abonentlīnijai, platjoslas piekļuves, nomāto līniju gala posmu un nomāto līniju minimālās kopas pamatpiedāvājumiem.

Janvārī Regulators apstiprināja jaunus 2 Mbit/s ciparu nomāto līniju mazumtirdzniecības tarifus. Tika mainīta arī tarifu struktūra ieviešot tarifu atkarībā no nomātās līnijas garuma.

2008. gada sākumā *Lattelecom* Regulatoram ierosināja strīdu ar *SIA Baltkom TV* par numura pārvietošanas līguma/vienošanās noslēgšanu. Regulators abiem komersantiem noteica pienākumu līdz 1. oktobrim rakstiski vienoties par numura pārvietošanu un maksu, taču tas netika panākts, jo *SIA Baltkom TV* atteicās vienoties par *Lattelecom* noteikto numura saglabāšanas pakalpojuma tarifu. Regulators nolēma arī atzīt, ka *Lattelecom* noteiktais numura saglabāšanas pakalpojuma tarifs ir tuvināts izmaksām.

2008. gadā *Lattelecom* noslēdza vienu platjoslas piekļuves vairumtirdzniecības līgumu, vienu atsaistītas piekļuves abonentiņīnīai līgumu, trīs jaunus starpsavienojumu līgumus un izbeidza vienu starpsavienojumu līgumu. 2008. gada beigās *Lattelecom* bija noslēgti 24 starpsavienojumu līgumi.

Atbilstoši Regulatora noteiktajām saistībām fiksēto un mobilo elektronisko sakaru tīklu operatori turpināja nodrošināt numuru saglabāšanas pakalpojumu, kas, mainot sakaru operatoru, ļauj abonentiem saglabāt savu tālruņa numuru.

Lattelecom 2008. gadā pildīja UP sniedzēja saistības, nodrošinot pieslēguma ierīkošanu tālruņu tīklam visiem lietotājiem, kas to vēlas, sniedzot esošajiem abonentiem balss telefonijas pakalpojumus un datu pārraidi no 9 600 Kbit/s, nodrošinot piekļuvi visaptverošam tālruņu abonentu sarakstam un visaptverošam tālruņa uzziņu dienestam, kā arī nodrošinot taksofonu pakalpojumus.

Taksofonu uzturēšana un darbības nodrošināšana *Lattelecom* rada būtiskus zaudējumus, tāpēc 2008. gadā, saskaņojot ar pašvaldībām, taksofonu skaits tika samazināts par 650 vienībām jeb 18%. 2008. gada septembrī Regulators pieņēma lēmumu ar kuru atcēla iepriekš *Lattelecom* noteikto UP nodrošināšanas termiņu un uzdeva *Lattelecom* turpināt pildīt noteiktās UP saistības līdz tiks noteikts UP sniedzējs saskaņā ar Elektronisko sakaru likuma 64. panta 3. daļu.

Tāpat kā iepriekš, arī 2008. gadā valstī netika izveidots mehānisms UP finansēšanai un kompensācijai. Likumdošana šādā gadījumā paredz, ka UP saistību izpildes radītie zaudējumi ir jākompensē no valsts budžeta līdzekļiem, taču tas 2008. gadā nenotika. Neatrisinot UP finansēšanu, ir apdraudēta elektronisko sakaru pakalpojumu nodrošināšana un pieejamība galalietotājiem nākotnē, it īpaši laukos un mazapdzīvotās vietās.

Pēc 2007. gadā veiktajiem Elektronisko sakaru likuma grozījumiem, kas Elektronisko sakaru direkcijai noteica tīklu ierīkošanas un būvniecības pārraudzības funkcijas, 2008. gadā bija nepieciešams pieņemt jaunus sekundāros normatīvos aktus šajā jomā, taču tas netika izdarīts, jo Satiksmes ministrijas izstrādātajiem projektiem kategoriski iebilda nozares komersanti. Nesakārtotā likumdošana radīja uzņēmumam sarežģījumus tīklu ierīkošanas un būvniecības jomā.

2008. gada beigās Regulators uzsāka tirgu analīzes nākamo kārtu, publicējot konsultāciju dokumentu par Ziņojumu par tirgus analīzi tirgū Nr. 3 (savienojumu pabeigšana fiksētā vietā individuālā publiskajā telefonu tīklā). Ziņojumā Regulators plāno saglabāt komersantiem pašlaik noteiktās speciālās prasības.

Decembrī tika pieņemti grozījumi Ministru kabineta *Noteikumos par valsts nodevas likmi par sabiedrisko pakalpojumu regulēšanu un tās maksāšanas kārtību*. 2009. gadā nodevas likme ir samazināta līdz 0,17 procentiem no komersanta sniegtā attiecīgā sabiedriskā pakalpojuma veida neto apgrozījuma iepriekšējā kalendāra gadā.

RISKU VADĪBA

Lattelecom un tā meitas uzņēmumos darbojas sistemātisks un visaptverošs risku vadības un analīzes process ar mērķi regulāri, savlaicīgi un kvalitatīvi informēt par riskiem, kas saistīti ar koncerna uzņēmumu biznesu un iekšējiem procesiem un ir atbalsts, pieņemot lēmumus.

Riski tiek pārskatīti divas reizes gadā visās uzņēmuma struktūrvienībās un meitasuzņēmumos, pielietojot vienotu risku noteikšanas, analīzes un novērtēšanas metodiku un piemērojot vienotus risku vadības principus, kuru pamatā ir vienota izpratne un attieksme pret riskiem, regulāra risku uzraudzība un ziņošana par progresu. Riski tiek noteikti saistībā ar biznesa mērķiem, izvērtējot dažādas risku jomas – tirgu un konkurentus, likumdošanas un regulējošo vidi, personāla, telekomunikāciju tīkla, informācijas un IT infrastruktūras resursus, produktus un pakalpojumus, klientus un piegādātājus, aktīvu drošību u. c. Izvēloties risku kontroles pasākumus, tiek ņemts vērā nepieciešamo ieguldījumu samērīgums ar to sagaidāmo efektivitāti. Nodrošinoties pret dažādu risku radītiem iespējamiem zaudējumiem, plaši pielietots risku kontroles pasākums ir riska objekta apdrošināšana. Pašlaik *Lattelecom* un tā meitasuzņēmumos ir nodrošināts apdrošināšanas segums tādās jomās kā īpašumu, uzņēmējdarbības pārtraukuma, civiltiesiskās atbildības un darbinieku apdrošināšana.

BŪTISKI NOTIKUMI PĒC PĀRSKATA GADA BEIGĀM

Kopš pārskata gada beigām nav bijuši notikumi, kas būtiski ietekmētu *Lattelecom* finanšu stāvokļa raksturojumu par pārskata gadu, kas tika noslēgts 2008. gada 31. decembrī.

KONCERNA TURPMĀKĀ ATTĪSTĪBA

Koncerna 2009. gada darbības viena no prioritātēm ir klientu apkalpošanas un mazumtirdzniecības daļas darbības uzlabošana – sniegto pakalpojumu kvalitātes pilnveidošana – klientu lojalitātes veidošana, kā rezultātā nostiprinās lojālo klientu skaits, kā arī tiek izveidots stabils pamats jaunu klientu piesaistīšanai.

2008. gads bija nozīmīgs ar to, ka mobilo pakalpojumu sniedzēji turpināja strauji ienākt interneta piekļuves pakalpojumu tirgū, un šīs tendences ietekmē *Lattelecom* bija jākonkurē ar mobilo sakaru operatoriem ne tikai balss pakalpojumu, bet arī interneta piekļuves pakalpojumu tirgū. Koncerna turpmākā attīstība būs saistīta ar interneta pakalpojumu attīstību, stratēģisku nozīmi īpaši piešķirot mazāk apdzīvotajām Latvijas teritorijām.

Lai uzlabotu piekļuves iespējas interneta tīklam attālākās valsts teritorijās, *Lattelecom* 2009. gadā turpinās attīstīt mobilo internetu ar lejupielādes ātrumu līdz 3,1 Mbit/s un augšupielādes ātrumu līdz 1,8 Mbit/s. Pakalpojuma nodrošināšanai *Lattelecom* izmantos *Telekom Baltija (Tritel)* izveidoto mobilo ātrgaitas datu pārraides tīklu (CDMA 1x EVDO).

2009. gadā *Lattelecom* turpinās optiskā kabeļu tīkla izbūvi. Pieslēdzot pirmos testa klientus daudzdzīvokļu namos Zolitūdes rajonā Rīgā, *Lattelecom* uzsāks vērienīgu ātrgaitas interneta infrastruktūras *Nākotnes tīkls* izvēršanu, kā rezultātā Latvijā privātajiem klientiem būs pieejami Eiropā ātrākie interneta pakalpojumi līdz 500 Mbit/sekundē. Turpmāk optisko piekļuves tīklu privātajiem klientiem *Lattelecom* piedāvās arī citviet Rīgā - Purvciemā, Ķengaragā, Imantā, Pļavniekos, kā arī lielākajās Latvijas pilsētās. Nākotnē interneta pieslēguma ātrumu plānots palielināt līdz 10 Gbit/s, padarot interneta izmantošanas iespējas praktiski neierobežotas.

Koncerna 2009. gada prioritāte ir virszemes ciparu televīzijas ieviešana Latvijā, jo Ministru kabinets apstiprinājis *Lattelecom* par televīziju programmu zemes apraides ciparformāta nodrošinātāju.

Lattelecom būs jāizveido zemes ciparu televīzijas apraides tīkls, kas nodrošinās televīzijas programmu uztveršanu 99% Latvijas teritorijas. Savukārt divu mēnešu laikā būs jānoslēdz līgums ar "Latvijas Valsts radio un televīzijas centru" par infrastruktūras izmantošanu. Pēc līguma parakstīšanas ciparu televīzija tiks ieviesta visā Latvijas teritorijā aptuveni gada laikā.

REVIDENTI

No 15. līdz 43. lappusei ietvertu finanšu pārskatu revīziju veica revidentu firma *KPMG Baltics SIA* atbilstoši Latvijas Republikas likumiem un starptautiskajiem revīzijas standartiem.

SIA *Lattelecom* valdes vārdā,

Valdes priekšsēdētājs _____ /Juris Gulbis/

Rīgā, 2009. gada 3. martā

PADOME

Gundars Strautmanis ir *Lattelecom* Padomes priekšsēdētājs kopš 2004. gada 10. decembra. Viņš ir bijis SIA *Lattelekom* Direktoru padomes loceklis un prezidents kopš uzņēmuma dibināšanas. G. Strautmanis ir habilitētais inženierzinātņu doktors, Rīgas Tehniskās universitātes profesors, Latvijas Darba devēju konfederācijas padomes loceklis, Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameras padomes loceklis, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas loceklis, Starptautiskās Telekomunikāciju akadēmijas akadēmiķis.

Inga Sprinķe ir *Lattelecom* Padomes locekle kopš 2006. gada 1. decembra. Viņa ir ekonomikas ministra padomniece sabiedrisko attiecību jautājumos. Pirms tam strādājusi par Rīgas domes priekšsēdētāja un labklājības ministra padomnieci, kā arī komunikāciju aģentūras ietvaros vadījusi *Samsung* un *ASSA* sabiedrisko attiecību projektus Latvijā. Specializējusies organizāciju kultūras un iekšējās komunikācijas jautājumos, kā arī sabiedriskajās attiecībās valsts pārvaldē.

Kārlis Krēsliņš ir *Lattelecom* Padomes loceklis kopš 2004. gada 10. decembra. Iepriekš no 2002. gada jūlija viņš ieņēma *Lattelekom* Direktoru padomes locekļa amatu. K. Krēsliņš ir Rīgas Ekonomikas augstskolas asociētais profesors informācijas tehnoloģiju jomā. Kopš 2005. gada novembra ir EMBA programmas direktors, piedalījies starptautiskos pētniecības projektos, ir uzstājies ar ziņojumiem starptautiskās konferencēs un semināros, ir vairāku publikāciju autors. No 1993. līdz 1997. gadam viņš izstrādāja doktora disertāciju un vadīja seminārus Apvienotās Karalistes Lāfboro (*Loughborough*) universitātes Informācijas nodaļā.

Arno Pjatkins ir *Lattelecom* Padomes loceklis kopš 2005. gada 25. aprīļa. Viņš pilda Tautas partijas Saeimas frakcijas konsultanta pienākumus. No 2004. gada decembra līdz 2007. gada decembrim A. Pjatkins bija Ministru prezidenta padomnieks sabiedrisko attiecību jautājumos. Līdz 2000. gadam pildīja SIA *AR Santa* mediju direktora pienākumus, bet līdz 1995. gadam strādāja žurnālā *Rīgas Laiks*.

Jānis Dzanuškāns ir *Lattelecom* Padomes loceklis kopš 2006. gada 2. maija. Viņš ir arī Aizsardzības ministra padomnieks juridiskajos jautājumos un biroja vadītājs. Līdz tam J. Dzanuškāns bija Ministru prezidenta padomnieks juridiskos jautājumos un biroja vadītājs.

Jānis Grēviņš ir *Lattelecom* Padomes loceklis kopš 2004. gada 10. decembra. Iepriekš no 2002. gada jūlija viņš ieņēma SIA *Lattelekom* Direktoru padomes locekļa amatu. Kopš 2003. gada aprīļa J. Grēviņš ir Rīgas Tehniskās universitātes Rīgas biznesa skolas direktors. Viņš lasa lekcijas un pēta mūsdienu informācijas tehnoloģiju attīstību un moderno saziņas līdzekļu nozīmi projektu vadīšanā. No 1998. gada līdz 2003. gadam J. Grēviņš izstrādāja doktora disertāciju un strādāja par projektu koordinātoru ASV Ņujorkas štata universitātes Buffalo Vadības fakultātē.

Ove Lars Alms (Ove Lars Alm) ir *Lattelecom* Padomes loceklis kopš 2007. gada 3. maija. O. Alms ieņem Vecākā viceprezidenta un galvenā tehniskā direktora amatus *TeliaSonera* Platjoslas pakalpojumu biznesa nozarē. Viņš ir Produktu un produkcijas nodaļas vadītājs atbildīgs par produktu attīstību, tīkliem un informāciju tehnoloģijām. O. Alms strādā *TeliaSonera* grupā kopš 1988. gada. O. Alms ir *TEO LT* padomes loceklis un dažu citu *TeliaSonera* grupai piederošu meitasuzņēmumu padomes loceklis.

Leifs Anders Gilders (Leif Anders Gylder) ir *Lattelecom* Padomes loceklis kopš 2007. gada 3. maija. A. Gilders ieņem viceprezidenta amatu *TeliaSonera* AB Platjoslas pakalpojumu biznesa nozarē. A. Gilders ir ieņēmis vairākus vadošus amatus *TeliaSonera* grupā kopš 1983. gada. A. Gilders ir arī *TEO LT* padomes loceklis un AS *Eesti Telekom* padomes loceklis.

Joakims Rolfs Sundstroms (Joakim Rolf Sundström) ir *Lattelecom* Padomes loceklis kopš 2007. gada 3. maija. J. Sundstroms ieņem biznesa uzraudzības viceprezidenta amatu *TeliaSonera* Platjoslas pakalpojumu biznesa nozarē. J. Sundstroms telekomunikāciju nozarē strādā kopš 1983. gada gan Zviedrijā, gan ārvalstīs, ieņemot dažādus finanšu vadības amatus. J. Sundstroms arī ir *TEO LT* padomes loceklis un dažu citu *TeliaSonera* grupai piederošu meitasuzņēmumu padomes loceklis.

Tija Tuovinena (Tiia Tuovinen) ir *Lattelecom* Padomes locekle kopš 2008. gada 18. jūnija. Tija Tuovinena ieņem Galvenā juriskonsulta amatu *TeliaSonera AB* Platjoslas pakalpojumu nozarē. Viņa ir arī *TeliaSonera AB* Biznesa pakalpojumu pārdošanas daļas Galvenā jurikonsulte. Tija Tuovinena ir padomes locekle *TeliaSonera* grupas pilnībā piederošā meitas uzņēmumā *TeliaSonera Finland Oyj* un *TeliaSonera Interantional Carrier AB*. Tiia Tuovinen strādā *TeliaSonera* grupā kopš 1993. gada.

Ivonna Djerfa (Yvonne Djerf) ir *Lattelecom* Padomes locekle kopš 2008. gada 18. jūnija. Viņa ir *TeliaSonera AB* Platjoslas pakalpojumu nozares Personāldaļas vecākā viceprezidente. I. Djerfa ir arī padomes locekle *TeliaSonera* grupas meitas uzņēmumā Norvēģijā *Nextgentel A/S* un padomes locekle privātā uzņēmumā *Compleo Indivdstöd AB*, kurš darbojas Zviedrijā, sniedzot atbalstu ar personālu saistītos jautājumos. Ivonna Djerf strādā *TeliaSonera* grupā kopš 1986. gada.

Jorgens Gustavs Valdemārs Latte (Jörgen Gustav Valdemar Latte) bija *Lattelecom* Padomes loceklis no 2007. gada 3. maija līdz 2008. gada 9. jūnijam. J. Latte ieņem vecākā viceprezidenta amatu *TeliaSonera* Platjoslas pakalpojumu biznesa nozarē. J. Latte telekomunikāciju nozarē strādā kopš 1992. gada un ir ieņēmis izpilddirektora un galvenā finanšu direktora amatus. J. Latte ir arī *TEO LT* Padomes loceklis, *AS Eesti Telekom* Padomes loceklis un dažu citu *TeliaSonera* grupai piederošu meitasuzņēmumu padomes loceklis.

Bjorns Gustavs Hugo Lindegrens (Björn Gustaf Hugo Lindegren) bija *Lattelecom* Padomes loceklis no 2007. gada 3. maija līdz 2008. gada 9. jūnijam. B. Lindegrens ieņem vecākā juriskonsulta amatu *TeliaSonera* Platjoslas pakalpojumu biznesa nozarē. B. Lindegrens ir ieņēmis juriskonsulta amatu *TeliaSonera* grupā kopš 1986. gada. B. Lindegrens ir *TEO LT* padomes loceklis un dažu citu *TeliaSonera* grupai piederošu meitasuzņēmumu padomes loceklis.

VALDE

Juris Gulbis ir *Lattelecom* valdes priekšsēdētājs un galvenais izpilddirektors kopš 2008.gada 8.maija. Kopš 2007.gada 1.janvāra viņš ieņēma uzņēmuma finanšu direktora, kā arī valdes locekļa amatu. J.Gulbis pirms darba *Lattelecom* bija izpilddirektors uzņēmumu grupā *S.P.I. Group SA* ar biroju Ženēvā, kas specializējas alkoholisko dzērienu ražošanā un izplatīšanā. Pirms tam J.Gulbis ieņēmis izpilddirektora amatu *S.P.I. Spirits Limited* Kiprā, kā arī bijis valdes priekšsēdētājs Baltijas lielākajā alkohola iepildīšanas un izplatīšanas uzņēmumā Latvijas Balzams.J.Gulbis ieguvis inženiera kvalifikāciju ražošanas vadībā, kā arī ceļu un tiltu būvniecībā Rīgas Tehniskajā universitātē, un papildinājis zināšanas dažādos profesionālajosursos, tajā skaitā apguvis starptautiskos grāmatvedības standartus, banku un kapitāla tirgu specifiku, personāla vadību un izveidi. J.Gulbis ir arī lielākās starptautiskās grāmatvežu asociācijas ACCA (Association of Chartered Certified Accountants) biedrs.

Valdis Vancovičs ir *Lattelecom* Valdes priekšsēdētāja vietnieks kopš 2008.gada 8.maija. Viņš ieņem arī Galvenā tehniskā direktora amatu, bet valdes loceklis ir kopš 2004.gada 10.decembra. Telekomunikāciju nozarē strādā kopš 1992.gada, bet *Lattelecom* kopš 1994.gada beigām. Ieguvis daudzkanālu pārraides sistēmu inženiera kvalifikāciju, inženierzinātņu maģistra grādu telekomunikācijās, kā arī izgājis *Cable&Wireless* viena gada telekomunikāciju vadības apmācības kursu Lielbritānijā. Ar izcilību pabeidzis biznesa administrācijas maģistra izglītību Slovēnijā. *Lattelecom* strādājis starptautisko telekomunikāciju pakalpojumu jomā, piedalījies kredītzraudzības funkcijas organizēšanā, trīs gadus vadījis starpoperatoru biznesu un vairumtirdzniecību, kopš 2004.gada strādā Tīkla dienesta vadībā. Līdz apstiprināšanai *Lattelecom* Valdē vienu gadu pildījis arī SIA *Latvijas Mobilais Telefons* Padomes locekļa pienākumus.

Jānis Ligērs ir *Lattelecom* Valdes loceklis no 2005. gada 9. septembra. Viņš ieņem arī komercdirektora amatu. Darba pieredze jau astoņus gadus saistās ar *Lattelecom*. Iepriekš viņš vadījis interneta un datu pakalpojumu, jaunu biznesa virzienu attīstību, kā arī kopējo *Lattelecom* pakalpojumu attīstību.

Ingrīda Rone ir *Lattelecom* Valdes locekle no 2004. gada 10. decembra. Atkārtoti ievēlēta Valdes locekļa amatā ar 2007. gada 10. decembri. Viņa ieņem Personāla vadības direktora amatu. I. Rone ir Personāla vadības asociācijas valdes locekle. Iepriekšējo gadu profesionālā darbība ir saistīta ar personāla vadību. Viņa ir ieguvusi bakalaura grādu psiholoģijas zinātnēs un maģistra grādu biznesa vadībā Rīgas Starptautiskajā ekonomikas un biznesa vadības augstskolā. Iepriekš viņa ieņēma Personāla vadītāja amatu AS *Laima* un AS *Staburadze*, kā arī SIA *Pepsi Cola General Bottlers Latvia*.

Gints Bukovskis ir *Lattelecom* valdes loceklis kopš 2008. gada 21. jūlija. Viņš ir arī uzņēmuma galvenais finanšu direktors. Iepriekš bijis finanšu konsultāciju uzņēmuma *KPMG Baltics SIA* Darījumu konsultāciju pakalpojumu asociētais direktors. Bijis *Latvijas Krājbankas* valdes loceklis, kā arī a/s *Latvijas kuģniecība* finanšu direktors un valdes loceklis. Savu karjeru finanšu sektorā viņš sāka kā revīzijas vadītājs uzņēmumā *PricewaterhouseCoopers*. Ieguvis grāmatvedības un saimnieciskās darbības analīzes bakalaura diplomu Latvijas Universitātē. Viņš ir arī lielākās starptautiskās grāmatvežu asociācijas ACCA (Association of Chartered Certified Accountants) biedrs.

FINANŠU APSKATS¹

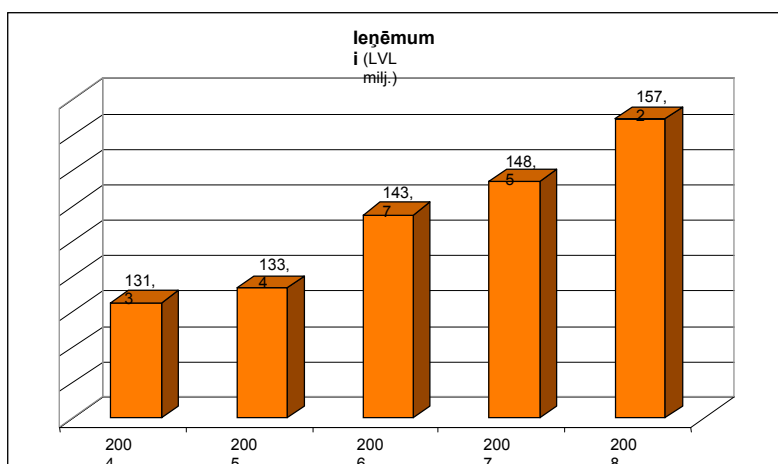
Ievads

Latvijas ekonomikā 2008. gadā iestājās būtisks ekonomikas tempu sarukums, ko pastiprina nelabvēlīgi ārējie faktori. Finanšu krīze ir skārusi galvenās pasaules ekonomikas. Saskaņā ar Centrālās statistikas pārvaldes ātro novērtējumu, 2008. gada ceturtajā ceturksnī IKP apjoms ir samazinājies par 10,5% (2007. gadā ceturtajā ceturksnī – 10%). 2008. gada 12 mēnešu vidējais patēriņa cenu līmenis, salīdzinot ar iepriekšējiem 12 mēnešiem, ir palielinājies par 15,4 % (2007. gadā šis rādītājs bija 10,1%). Savukārt gada inflācija 2008. gadā Latvijā bija 10,5% (2007. gadā šis rādītājs bija 14,1%). Inflācijas lejupslīdi ietekmēja straujš kredītesāšanas apjoma kritums, kas radīja pieprasījuma samazinājumu precēm un pakalpojumiem.

2008. gadā turpināja samazināties telekomunikāciju pakalpojumu cenas, īpaši mobilo sakaru priekšapmaksas tarifi, kas gada laikā kļuva lētāki vidēji par 3,36%, kā arī cenas kritās TV un datortehnikai par 20%, telefoniem par 16%.

Ieņēmumi

Lattelecom koncerna ieņēmumi 2008. gadā bija LVL 157,2 miljoni, kas, salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu, bija par LVL 8,7 miljoniem jeb 6% vairāk (skatīt Finanšu pārskata 1. piezīmi). Lai gan iedzīvotāji arvien vairāk izmanto mobilos telekomunikāciju pakalpojumus, 2008. gadā ir izdevies telekomunikāciju pakalpojumu ieņēmumus saglabāt 2007. gada līmenī. Ieņēmumi no pamatbiznesa pieauguši par LVL 9,2 miljoniem jeb 7,8%. Lielākais pieaugums bija ieņēmumos no datu un interneta pakalpojumiem par LVL 8 miljoniem jeb 24%. Ieņēmumi no saistītajiem pakalpojumiem ir samazinājušies par LVL 0,5 miljoniem jeb 1,8%.

Darbības rezultāti

Neskatoties uz izmaksu pieaugumu inflācijas rezultātā un sīvo konkurenci IT&T nozarē, EBITDA² peļņas rādītājs 2008. gadā *Lattelecom* koncernam bija LVL 53 miljoni (2007. gadā - LVL 56 miljoni) un EBITDA peļņas normu izdevies noturēt 33% līmenī, kas ir par 3% mazāk kā 2007. gadā.

Personāla izmaksu palielinājums par LVL 8,2 miljoniem 2008. gadā saistīts ar 2008. gada sākumā un gada laikā veikto algu pārskatu un ar koncerna strukturālajām izmaiņām.

Apgrozījuma pieaugums, preču un citu pakalpojumu cenu kritums, izmaksu optimizācija bija arī galvenais iemesls darbības izmaksu samazinājumam 2008. gadā.

Lattelecom koncerna peļņa no saimnieciskās darbības³ 2008. gadā bija LVL 19,6 miljoni (2007. gadā peļņa bija LVL 27,4 miljoni).

¹ Visi skaitļi un komentāri attiecas uz *Lattelecom* koncerna konsolidētajiem rezultātiem, ja nav norādīts citādi

² EBITDA (peļņa no saimnieciskās darbības pirms procentiem, nodokļiem, nolietojuma, amortizācijas un zaudējumiem no pamatlīdzekļu izslēgšanas) šeit ir minēta kā telekomunikāciju nozarē un investoru vidē plaši lietots rādītājs, lai gan tas nav vispārpieņemts grāmatvedības termins un to nevajadzētu skaidrot kā alternatīvu darbības peļņai un naudas plūsmai.

³ Peļņa no saimnieciskās darbības - peļņa pirms procentiem, nodokļiem un ieņēmumiem no līdzdalības asociētajās sabiedrībās

Finanšu ieņēmumi un izmaksas

2008. gadā koncerna neto finanšu rezultāts bija peļņa LVL 457 tūkstošu apmērā (2007. gadā – peļņa LVL 356 tūkstošu apmērā). Šāds rezultāts skaidrojams ar procentu ienākumu pieaugumu un procentu izmaksu samazinājumu, salīdzinot ar 2007. gadu, kā arī ar vispārējām procentu likmju svārstībām finanšu tirgū.

Asociētās sabiedrības finanšu rezultāti

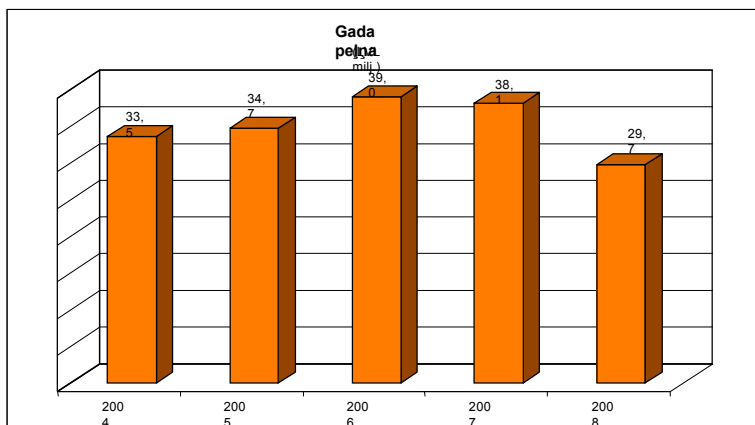
2008. gadā *Lattelecom* asociētā sabiedrība SIA *Latvijas Mobilais Telefons (LMT)* turpināja sekmīgi strādāt. Pārskata gadā *Lattelecom* peļņas daļa no 23% ieguldījuma *LMT* kapitālā samazinājusies par 10% salīdzinājumā ar 2007. gadu un sasniedza LVL 13,2 miljonus (2007. gadā – LVL 14,6 miljoni).

Nodokļi

Lattelecom koncerns ir viens no lielākajiem nodokļu maksātājiem Latvijā. 2008. gadā dažādos nodokļos naudas izteiksmē tika samaksāti LVL 36 miljoni (2007. gadā – LVL 34,6 miljoni), tajā skaitā LVL 10,1 miljoni, kas ieturēti no darbiniekiem aprēķinātām summām (2007. gadā – LVL 8,8 miljoni).

Gada peļņa

2008. gadā *Lattelecom* koncerna peļņa bija LVL 29,7 miljoni, kas ir par 22% mazāka par iepriekšējā gada rezultātu (2007. gadā – LVL 38,1 miljons). Kapitāla atdeve 2008. gadā bija 15,7% (2007. gadā – 19,7%). Patreizējā ekonomiskajā, politiskajā un tirgus vidē *Lattelecom* koncerna darbības rezultāti ir uzskatāmi par veiksmīgiem.

Meitassabiedrības

Koncerna sastāvs 2008. gadā palicis nemainīgs.

2008. gada *Lattelecom* meitassabiedrību darbības rezultāti:

Meitassabiedrības	Ieņēmumi LVL '000	Peļņa LVL'000
SIA <i>Citrus Solutions</i>	21 982	(45)
SIA <i>Lattelecom BPO</i>	10 459	1 315
SIA <i>Lattelecom Technology</i>	22 216	(1 424)
SIA <i>Baltijas Datoru Akadēmija</i> *	1 103	177

* SIA *Baltijas Datoru Akadēmija* ir 100% SIA *Lattelecom Technology* meitassabiedrība.

Naudas plūsma

Lattelecom koncerna neto naudas ieņēmumi no saimnieciskās darbības 2008. gadā bija 63,5 miljoni (2007. gadā – LVL 68,5 miljoni).

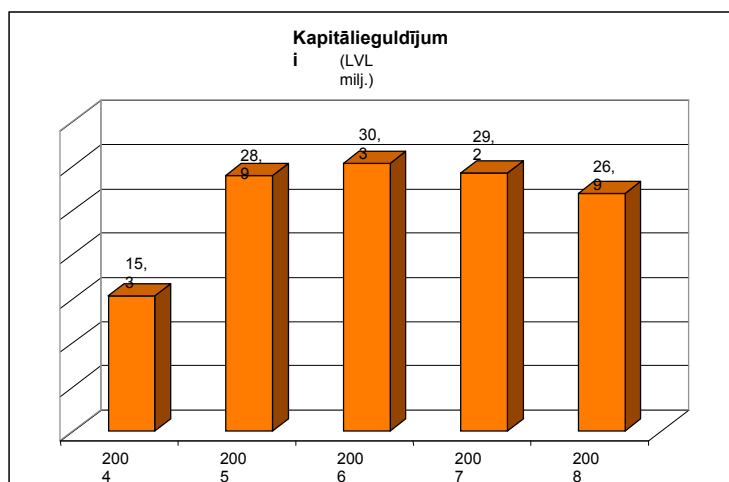
Neto naudas izlietojums no darbības ar ieguldījumiem 2008. gadā bija LVL 25,3 miljoni, kurus pamatā veido resursi, kas tika izlietoti kapitālieguldījumiem.

Neto naudas izlietojums no finansiālās darbības 2008. gadā bija LVL 40,3 miljoni (2007. gadā – LVL 36,3 miljoni), kas, galvenokārt, skaidrojams ar dividenžu izmaksu un finanšu līzings maksājumiem.

2008. gada 31. decembrī koncerna rīcībā bija nauda un tās ekvivalenti LVL 1,7 miljonu apmērā (2007. gadā – LVL 3,8 miljoni). 2008. gada beigās īstermiņa saistību atlikums bija LVL 27,2 miljoni (2007. gadā – LVL 25,7 miljoni). Papildus iepriekš minētajam, lai nodrošinātu pietiekamu likviditāti, koncernam ir pieejamas arī neizmantotas kredītlīnijas LVL 42,2 miljonu apmērā.

Kapitālieguldījumi

Kapitālieguldījumu apjoms 2008. gadā bija LVL 26,9 miljoni (2007. gadā – LVL 29,2 miljoni). Ieguldījumi galvenokārt tika veikti platjoslas tīkla, piekļuves tīkla paplašināšanā, transporta optiskā tīkla izbūvē un jauno pakalpojumu attīstībā (lielākais projekts šogad – digitālās TV attīstība). Kopš modernizācijas programmas sākuma 1994. gadā līdz 2008. gada beigām, kopējie kapitālieguldījumi ir sasnieguši LVL 590,8 miljonu.

KONSOLIDĒTAIS PEĻNAS VAI ZAUDĒJUMU APRĒĶINS PAR 2008. GADU

	Piezīme	2008 LVL'000	2007 LVL'000
Ieņēmumi	1	157 193	148 533
Pārējie saimnieciskās darbības ieņēmumi	1	1 366	3 128
Valsts dotācijas	1	1 868	1 845
Izmaksas no citiem elektronisko sakaru pakalpojumu sniedzējiem	2	(16 091)	(13 571)
Personāla izmaksas	3	(42 562)	(34 316)
Pārējās saimnieciskās darbības izmaksas	4	(49 840)	(50 116)
Nolietojums, amortizācija un zaudējumi no vērtības samazināšanās		(32 559)	(28 336)
Guvumi no pamatlīdzekļu un nemateriālo ieguldījumu atsavināšanas		210	208
Kopā saimnieciskās darbības izmaksas		(140 842)	(126 131)
Peļņa no saimnieciskās darbības		19 585	27 375
Finanšu ieņēmumi	5	581	419
Finanšu izmaksas	5	(124)	(63)
Ieņēmumi no līdzdalības asociētajās sabiedrībās (pēc ienākuma nodokļa)	10	13 184	14 578
Peļņa pirms nodokļiem		33 226	42 309
Ienākuma nodokļi	6	(3 530)	(4 238)
Gada peļņa		29 696	38 071
Peļņa uz vienu kapitāla daļu (LVL)	7	0,203	0,261

Piezīmes no 19. līdz 43. lappusei ir konsolidēto finanšu pārskatu neatņemama sastāvdaļa.

SIA *Lattelecom* Valdes vārdā

Galvenais izpilddirektors _____ /Juris Gulbis/

Rīgā, 2009. gada 3. martā

LATTELECOM KONCERNA
KONSOLIDĒTIE FINANŠU PĀRSKATI

KONSOLIDĒTĀ BILANCE 2008. GADA 31. DECEMBRĪ

	Piezīme	2008. gada 31. decembrī LVL'000	2007. gada 31. decembrī LVL'000
AKTĪVI			
Ilgtermiņa ieguldījumi			
Nemateriālie ieguldījumi	8	5 547	10 705
Pamatlīdzekļi	9	181 555	182 844
Ieguldījumi asociētajās sabiedrībās	10	30 615	31 797
Ilgtermiņa debitoru parādi	11	1 541	218
Atliktā ienākuma nodokļa aktīvs	6	536	128
		219 794	225 692
Apgrozāmie līdzekļi			
Krājumi	12	3 331	3 242
Debitoru parādi	13	19 173	20 386
Nākamo periodu izdevumi un avansa maksājumi		732	1 253
Pārmaksātais uzņēmuma ienākuma nodoklis		801	1 480
Nauda un tās ekvivalenti	14	1 682	3 788
		25 719	30 149
Aktīvi kopā		245 513	255 841
PAŠU KAPITĀLS UN SAISTĪBAS			
Kapitāls un rezerves			
Pamatkapitāls		146 079	146 079
Nesadalītā peļņa		58 936	70 399
		205 015	216 478
Ilgtermiņa saistības			
Atliktā ienākuma nodokļa saistības		7 604	7 839
Nākamo periodu ieņēmumi	15	5 660	5 859
		13 264	13 698
Īstermiņa saistības			
Kreditoru parādi	16	17 305	18 025
Īstermiņa aizņēmumi	17	989	-
Atvasinātie finanšu instrumenti	21	120	-
Nākamo periodu ieņēmumi un klientu avansa maksājumi	18	4 322	4 035
Uzkrājumi	19	4 498	3 605
		27 234	25 665
Pašu kapitāls un saistības kopā		245 513	255 841

Piezīmes no 19. līdz 43. lappusei ir konsolidēto finanšu pārskatu neatņemama sastāvdaļa.

SIA *Lattelecom* Valdes vārdā

Galvenais izpilddirektors _____ /Juris Gulbis/

Rīgā, 2009. gada 3. martā

KONSOLIDĒTAIS PĀRSKATS PAR IZMAIŅĀM PAŠU KAPITĀLĀ PAR 2008. GADU

	Piezīme	Parasto daļu kapitāls LVL'000	Nesadalītā peļņa LVL'000	Kopā LVL'000
Atlikums 2007. gada 1. janvārī		146 079	68 382	214 461
Izmaksātas dividendes		-	(36 054)	(36 054)
2007. gada neto peļņa		-	38 071	38 071
Atlikums 2007. gada 31. decembrī	7	146 079	70 399	216 478
Atlikums 2008. gada 1. janvārī		146 079	70 399	216 478
Izmaksātas dividendes		-	(41 159)	(41 159)
2008. gada neto peļņa		-	29 696	29 696
Atlikums 2008. gada 31. decembrī	7	146 079	58 936	205 015

Piezīmes no 19. līdz 43. lappusei ir konsolidēto finanšu pārskatu neatņemama sastāvdaļa.

SIA *Lattelecom* Valdes vārdā

Galvenais izpilddirektors _____ /Juris Gulbis/

Rīgā, 2009. gada 3. martā

KONSOLIDĒTAIS NAUDAS PLŪSMAS PĀRSKATS PAR 2008. GADU

	Piezīme	2008 LVL'000	2007 LVL'000
Naudas ieņēmumi no saimnieciskās darbības			
Peļņa pirms nodokļiem		33 226	42 309
Korekcijas par:			
nolietojumu, amortizāciju un zaudējumiem no vērtības samazināšanās	8,9	32 559	28 336
neto peļņu no aktīvu atsavināšanas		(210)	(208)
neto procentu ienākumiem		(554)	(365)
ieņēmumiem no ieguldījumiem asociētajās sabiedrībās	10	(13 184)	(14 578)
valūtas kursa svārstībām		62	6
Peļņa no saimnieciskās darbības pirms izmaiņām apgrozāmajā kapitālā		51 899	55 500
Debitoru parādu palielinājums		(219)	(3 336)
Krājumu (palielinājums)/samazinājums		(89)	1 318
Kreditoru parādu palielinājums		665	5 537
No saimnieciskās darbības iegūtie naudas līdzekļi		52 256	59 019
Saņemtās dividendes	10	14 366	13 973
Saņemtie procenti		581	419
Samaksātie procenti		(202)	(189)
Samaksātais uzņēmuma ienākuma nodoklis		(3 493)	(4 714)
Neto naudas ieņēmumi no saimnieciskās darbības		63 508	68 508
Naudas plūsma no darbības ar ieguldījumiem			
Nemateriālo ieguldījumu iegāde		(2 226)	(1 719)
Pamatlīdzekļu iegāde		(24 934)	(29 072)
Ieņēmumi no pamatlīdzekļu un ieguldījumu pārdošanas		1 017	453
Finanšu nomas ienākumi/(ieguldījumi)		804	(1 244)
Neto naudas izlietojums no darbības ar ieguldījumiem		(25 339)	(31 582)
Naudas plūsma no finansiālās darbības			
Samaksātās dividendes	7	(41 159)	(36 054)
Saņemti aizņēmumi		15 862	14 057
Atmaksāti aizņēmumi		(14 874)	(14 056)
Finanšu nomas maksājumi		(104)	(207)
Neto naudas izlietojums no finansiālās darbības		(40 275)	(36 260)
Neto naudas un tās ekvivalentu (samazinājums)/palielinājums			
		(2 106)	666
Nauda un tās ekvivalenti pārskata gada sākumā		3 788	3 122
Nauda un tās ekvivalenti pārskata gada beigās	14	1 682	3 788

Piezīmes no 19. līdz 43. lappusei ir konsolidēto finanšu pārskatu neatņemama sastāvdaļa.

SIA *Lattelecom* Valdes vārdā

Galvenais izpilddirektors _____ /Juris Gulbis/

Rīgā, 2009. gada 3. martā

PIEZĪMES 2008. GADA FINANŠU PĀRSKATIEM

VISPĀRĪGA INFORMĀCIJA

Lattelecom Koncerna (Koncerns vai *Lattelecom*) galvenās darbības jomas ir fiksētā tīkla elektronisko sakaru pakalpojumu sniegšana (balss un datu pārraides, un interneta pakalpojumi), ar informācijas tehnoloģiju saistītie pakalpojumi, kontaktu centra pakalpojumi komercsabiedrībām un privātajiem klientiem, elektronisko sakaru un datu pārraides iekārtu pārdošana un apkalpošana, kā arī elektronisko sakaru infrastruktūras projektēšana, būvniecība un apkalpošana. Koncerna darbinieku skaits gada beigās bija 2971.

Koncerna mātessabiedrība – SIA *Lattelecom* (Mātessabiedrība) ir nodibināta 1992. gada 9. janvārī kā sabiedrība ar ierobežotu atbildību (reģistrācijas adrese Dzirnavu iela 105, Rīga, LV-1011, Latvija). 1994. gada 14. janvārī Latvijas valdība un *TILTS Communications AS*, simtprocentīga meitassabiedrība *TeliaSonera* koncernā, nodibināja kopuzņēmumu. Latvijas Republikai pieder 51% no *Lattelecom* pamatkapitāla, *Tilts Communications AS* – 49%.

2008. gada beigās SIA *Lattelecom* pieder četras meitassabiedrības: SIA *Citrus Solutions*, SIA *Lattelecom BPO*, SIA *Lattelecom Technology* un SIA *Lattelecom Sakaru Sistēmas*. Turklāt SIA *Lattelecom* pastarpināti pieder SIA *Baltijas Datoru Akadēmija*, kas ir SIA *Lattelecom Technology* 100% meitassabiedrība.

SIA *Citrus Solutions* tika nodibināta kā sabiedrība ar ierobežotu atbildību 2005. gada 28. jūnijā (reģistrācijas adrese Ūnijas iela 52, Rīga, LV-1082, Latvija). *Citrus Solutions* galvenais darbības veids ir elektronisko sakaru tīkla ierīkošanas un uzturēšanas pakalpojumi.

SIA *Lattelecom BPO* tika nodibināta kā sabiedrība ar ierobežotu atbildību 2005. gada 11. jūlijā (reģistrācijas adrese Dzirnavu 16, Rīga, LV-1010, Latvija). *Lattelecom BPO* pamatdarbības veids ir klientu kontaktu apstrādes pakalpojumi un biznesa procesu ārpalpojumu sniegšana.

2005. gada novembrī SIA *Lattelecom* kļuva par SIA *Microlink Latvia* (tagad *Lattelecom Technology*) vienīgo kapitāla daļu īpašnieku. SIA *Lattelecom Technology* (reģistrācijas adrese Skanstes 13, Rīga, LV-1013, Latvija) ir viens no vadošajiem Latvijas informāciju tehnoloģiju uzņēmumiem, kas nodrošina plaša spektra IT risinājumus un pakalpojumus valsts un privātā sektora korporatīvajiem klientiem.

SIA *Lattelecom Sakaru Sistēmas* ir nodibināta 2000. gada 16. augustā (reģistrācijas adrese Dzirnavu iela 105, Rīga, LV-1011, Latvija) kā 100% SIA *Lattelecom* meitas sabiedrība. 2006. gadā *Lattelecom* koncernā notiekošās restrukturizācijas ietvaros *Lattelecom Sakaru Sistēmas* pamatdarbība – telekomunikāciju iekārtu un datortehnikas tirdzniecība un klientu telekomunikāciju sistēmu un iekārtu apkalpošana – tika pārnesta uz koncerna sabiedrībām. Pārskata gada laikā *Lattelecom Sakaru Sistēmas* netika veikta aktīva saimnieciskā darbība. 2008. gada 8. oktobrī tika pieņemts lēmums izbeigt sabiedrības darbību, kā rezultātā tika uzsākts sabiedrības likvidācijas process saskaņā ar LR normatīvajiem aktiem.

Šie konsolidētie finanšu pārskati tika izskatīti *Lattelecom* Padomes sēdē 2009. gada _____. martā.

UZSKAITES UN NOVĒRTĒŠANAS METODES

(a) Grāmatvedības pamatprincipi

Konsolidētie finanšu pārskati ir sagatavoti saskaņā ar Starptautiskajiem finanšu pārskatu standartiem (SFPS), kas apstiprināti lietošanai Eiropas Savienībā (ES) un standartu skaidrojumiem, kurus izdevusi Starptautiskā finanšu pārskatu Interpretācijas komiteja, kuri pieņemti lietošanai ES.

Koncerna grāmatvedības politikas ir tās pašas, kas bija pielietotas iepriekšējā gadā, izņemot tos SFPS un to izmaiņas, kuri obligāti piemērojami ar 2008. gada 1. janvāri.

Koncerns ieviesa pārstrādāto 23. SFPS *Aizņēmuma izmaksas* (obligāti piemērojams, sākot ar 2009. gada 1. janvāri) 2007. gadā, jo Koncerns vienmēr ir lietojis 23. SFPS atļauto alternatīvo metodi, kas sakrīt ar ieviestajām standartu izmaiņām. Tādējādi standarta ieviešana neietekmēja Koncerna finanšu rezultātus, jo aizņēmumu izmaksas, kas tieši attiecināmas uz kritērijiem atbilstošu aktīvu iegādi, Koncernā vienmēr tika kapitalizētas.

2008. gadā Koncerns ieviesa sekojošus SFPS skaidrojumus: 11. SFPS skaidrojums *SFPS 2 – Koncerns un darījumi ar pašu akcijām* (spēkā ar 2007. gada 1. martu), 12. SFPS skaidrojums *Koncesijas līgumi* (spēkā sākot ar 2008. gada 1. janvāri). 13. SFPS skaidrojums *Klientu lojalitātes programmas* (obligāti piemērojami sākot ar 2008. gada 1. jūliju), 14. SFPS skaidrojums *Ierobežojums attiecībā uz noteikta labuma aktīvu, minimālās finansējuma prasības un to attiecība* (obligāti piemērojami, sākot ar 2008. gada 1. janvāri).

11. SFPIK skaidrojums 2. *SFPS – Koncerns un darījumi ar pašu akcijām* skaidro, vai saskaņā ar 2. SFPS atsevišķi darījumi ir jāuzskaita kā darījumi ar norēķinu akcijās vai ar norēķinu pašu kapitālā, un apskata grāmatvedības uzskaiti darījumos ar norēķinu akcijās, kuros iesaistītas divas vai vairāk sabiedrības viena koncerna ietvaros. Jaunais SFPIK skaidrojums neattiecas uz Koncerna darbību un tādēļ tā ieviešana neietekmēja Koncerna konsolidētos finanšu pārskatus.

12. SFPIK skaidrojums *Koncesijas līgumi* jāpiemēro pakalpojumu operatoriem, kuri kā valdības vai valsts sektora sabiedrības noslēdz vienošanās ar privātām sabiedrībām par pakalpojumu koncesiju. Šis SFPIK skaidro, kā uzskaitīt saistības un tiesības, kas rodas vienošanos par pakalpojumu koncesiju rezultātā. Tā kā Koncerna sabiedrībām nav vienošanos par pakalpojumu koncesiju, šī skaidrojuma ieviešana neietekmēja Koncerna darbības rezultātus un tā finansiālo stāvokli.

13. SFPIK skaidrojums *Klientu lojalitātes programmas* nosaka klientiem piešķirtās lojalitātes atlaides uzskaitīt atsevišķi no tā pārdošanas darījuma, kurā tās piešķirtas, un daļu no saņemtās atlīdzības patiesās vērtības attiecināt uz atlaidēm un atzīt ieņēmumos tā perioda laikā, kurā lojalitātes atlaides realizēsies. Koncernam nav tādu klientu lojalitātes programmu, kuri varētu būt šī SFPIK skaidrojuma objekts, tādējādi, tā ieviešana neietekmēja Koncerna darbības rezultātus un tā finansiālo stāvokli.

14. SFPS skaidrojums *Ierobežojums attiecībā uz noteikta labuma aktīvu, minimālās finansējuma prasības un to attiecība* ietver vadlīnijas, kā novērtēt ierobežojumu attiecībā uz pārsniegumu noteiktā pabalsta plāna ietvaros, kuru varētu atzīt kā aktīvu saskaņā ar 19. SGS *Darbinieku labumi* prasībām. Šis skaidrojums neattiecas uz Koncernu un neietekmēja Koncerna konsolidētos finanšu pārskatus, jo Koncernam nav noteiktā pabalsta pensijas plāna.

Koncerns nav ieviesis sekojošus SFPS un SFPS skaidrojumus, kas ir stājušies spēkā, bet vēl nav obligāti piemērojami:

- 8. SFPS *Darbības segmenti* (obligāti piemērojams ar 2009. gada 1. janvāri) ievieš „vadības pieeju” informācijas atklāšanai pa segmentiem un pieprasa sagatavot finanšu un paskaidrojošu informāciju par sabiedrības darbības segmentiem, kādu vadība regulāri izmanto darbības lēmumu pieņemšanai un segmentu darbības iekšējai novērtēšanai. Standarta ieviešana neizraisīs papildus informācijas atklāšanu, jo Koncernam nav tādu segmentu, kas atbilstu 8. SFPS darbības jomai.
- Pārstrādātais 1. SGS *Finanšu pārskatu sniegšana (2007)* (obligāti piemērojams ar 2009. gada 1. janvāri) ievieš terminu *kopējais apvienotais ienākumu pārskats*, kurā tiks iekļauti rezultāti arī no tādiem darījumiem, kas ietekmē pašu kapitālu, bet kas nav saistīti ar sabiedrības akcionāru ieguldījumiem. Koncerns plāno 2009. gada konsolidētajos pārskatos atspoguļot kopējo apvienoto ienākumu vienotā pārskatā.

(a) Grāmatvedības pamatprincipi (turpinājums)

- Papildinājumi 32. *SGS Finanšu instrumenti: informācijas atklāšana* un 1. *SGS Finanšu pārskatu sniegšana – finanšu instrumenti ar put opciju un saistības likvidācijas gadījumā* pieprasa klasificēt finanšu instrumentus ar put opciju un instrumentus, kas uzliek sabiedrībai pienākumu likvidācijas gadījumā sniegt citai pusei sabiedrības neto aktīvu daļu, kā pašu kapitālu, ja tie atbilst noteiktiem kritērijiem. Grozījumi neattiecas uz Koncerna finanšu konsolidētajiem pārskatiem, jo nevienai Koncerna sabiedrībai nav tādu finanšu instrumentu, ko varētu ietekmēt šie grozījumi.
- Pārskatītais 3. *SFPS Uzņēmējdarbības apvienošana* (obligāti piemērojams ar 2009. gada 1. jūliju) ievieš vairākas izmaiņas uzņēmējdarbības apvienošanas uzskaitē, kas ietekmēs uzrādītās nemateriālās vērtības apjomu, darbības rezultātu atklāšanu par periodu, kurā notika iegāde un turpmākos periodos. Tā kā pārskatīto standartu nav jāpiemēro attiecībā uz uzņēmējdarbības apvienošanām, kuras notikušas pirms standarta stāšanās spēkā, ir sagaidāms, ka standarts neietekmēs konsolidētos finanšu pārskatos saistībā ar uzņēmējdarbības apvienošanu, kuras notikušas pirms standarta ieviešanas.
- Pārskatītais 27. *SGS Konsolidētie un atsevišķie finanšu pārskati* (obligāti piemērojams ar 2009. gada 1. janvāri) atceļ pašlaik spēkā esoša standarta definīciju „iegādes metode” un tā vietā nosaka visas dividendes no meitassabiedrībām, kopīgi kontrolētām vai asociētām sabiedrībām atzīt kā ienākumu atsevišķajos finanšu pārskatos tad, kad dividendes tiek apstiprinātas. Turklāt pārskatītais standarts dod norādījumus, kad dividenžu ienākums norāda uz ieguldījumu vērtību samazināšanos. Grozījumi nav saistoši, jo neattiecas uz konsolidētajiem finanšu pārskatiem.
- Pārskatītais 27. *SGS Konsolidētie un atsevišķie finanšu pārskati* (obligāti piemērojams ar 2009. gada 1. janvāri) nosaka, ka izmaiņas līdzdalībā meitassabiedrības kapitālā jāuzskaita kā pašu kapitāla darījumu. Tādējādi, šādas izmaiņas neietekmēs nemateriālo vērtību un neradīs ne peļņu, ne zaudējumus. Turklāt, pārskatītais standarts izmaina meitassabiedrības zaudējumu atzīšanu, kā arī uzskaiti saistībā ar kontroles zudumu pār meitassabiedrību. 27. SGS izmaiņas jāpiemēro perspektīvi un tās ietekmēs tikai meitassabiedrību iegādi nākotnē.
- Grozījumi 2. *SFPS Maksājums ar akcijām – garantētie nosacījumi un to atcelšanas* (obligāti piemērojams ar 2009. gada 1. janvāri) skaidro garantēto nosacījumu definīciju, ievieš jēdzienu *negarantētie nosacījumi*, nosaka, ka, aprēķinot pašu kapitāla instrumentu patieso vērtību piešķiršanas dienā, jāņem vērā negarantētie nosacījumi, kā arī nosaka negarantēto nosacījumu un nosacījumu atcelšanas uzskaiti. 2. SFPS izmaiņas jāpiemēro retrospektīvi. Šīs izmaiņas neattiecas uz Koncerna finanšu pārskatiem, jo Koncernam nav darījumu, par kuriem būtu jānorēķinās ar savām daļām.
- Grozījumi 39. *SGS Finanšu instrumenti: atzīšana un novērtēšana - Riska ierobežošanas posteņi* (obligāti piemērojams ar 2009. gada 1. jūliju) izskaidro esošo principu piemērošanu, kas nosaka, vai īpaši riski vai naudas plūsmu sastāvdaļas ir izmantojamas riska ierobežošanas attiecībās. Nosakot riska ierobežošanas attiecības, riskiem vai to daļām ir jābūt identificējamām un ticami novērtējamām, bet inflāciju nevar noteikt risku ierobežošanai, izņemot retos gadījumos. Grozījumi neattiecas uz Koncerna konsolidētajiem finanšu pārskatiem, jo Koncerns nepielieto risku ierobežošanas uzskaiti saskaņā ar 39. SGS prasībām.
- 15. SFPIK Interpretācija *Nekustamā īpašuma celtniecības līgumi* (obligāti piemērojams ar 2009. gada 1. janvāri). skaidro, ka ieņēmumi no nekustamā īpašuma celtniecības līgumiem ir jāatzīst, atsaucoties uz līguma pabeigšanas pakāpi, šādos gadījumos: līgums atbilst 11. SGS 3. punkta būvlīguma definīcijai, līgums ir vienīgi par pakalpojumu sniegšanu saskaņā ar 18. SGS (t.i. sabiedrībai nav jāpiegādā būvmateriāli), līgums ir par preču pārdošanu, bet 18. SGS 14. punkta ieņēmumu atzīšanas nosacījumi pastāvīgi izpildās būvlīguma izpildes laikā. Visos citos gadījumos, ieņēmumi tiek atzīti tikai tad, kad izpildās visi 18. SGS 14. punkta ieņēmumu atzīšanas nosacījumi (t.i. pēc būvdarbu pabeigšanas vai preču piegādes). 15. SFPIK neattiecas uz Koncerna konsolidētajiem finanšu pārskatiem, jo Koncerns nesniedz nekustamā īpašuma celtniecības pakalpojumus un nebūvē nekustamā īpašuma objektus pārdošanai.
- 16. SFPIK skaidrojums *Ārvalstu meitas sabiedrībās veikto neto ieguldījumu riska ierobežošana* (obligāti piemērojams finanšu pārskatiem par periodiem, kuri sākas 2008. gada 1. oktobrī) skaidro riska veidus, kurus var ierobežot, kādā grupā riska ierobežošanas posteņi jāiekļauj, to, vai konsolidācijas metode ietekmē riska ierobežošanas efektivitāti, kāda forma var būt riska ierobežošanas instrumentam un to, kuras summas tiek pārklasificētas no pašu kapitāla uz peļņas vai zaudējumu aprēķinu, pārdodot ārvalstu meitas sabiedrību. 16. SFPIK neattiecas uz Koncerna konsolidētajiem finanšu pārskatiem, jo Koncernam nav ieguldījumu ārvalstu meitas sabiedrībās.

(a) Grāmatvedības pamatprincipi (turpinājums)

- 17. SFPIK skaidrojums *Nemonētāro aktīvu nodošana īpašniekiem* (obligāti piemērojams finanšu pārskatiem par periodiem, kuri sākas ne ātrāk kā 2009. gada 15. jūlijā) attiecas uz neatgriezenisko nemonētāro aktīvu nodošanu pašu kapitāla instrumentu turētājiem. Saskaņā ar šo skaidrojumu saistības izmaksāt dividendes ir jāatzīst brīdī, kad dividendes ir pienācīgi apstiprinātas un sabiedrība vairs nevar tās mainīt, un tās ir jānovērtē izmaksājamo aktīvu patiesajā vērtībā. Maksājamo dividenžu uzskaites vērtību ir jāpārvērtē katrā bilances datumā un izmaiņas tajā ir jāatzīst pašu kapitālā, veicot korekcijas izmaksājamajā summā. Kad dividendes tiek izmaksātas, atšķirību starp izmaksāto aktīvu uzskaites vērtību un maksājamo dividenžu uzskaites vērtību, ja tāda ir radusies, atzīst peļņas vai zaudējumu aprēķinā. Tā kā skaidrojums ir piemērojams tikai sākot ar tās pieņemšanas datumu, tā neietekmēs finanšu pārskatus par periodiem pirms tā datuma. Turklāt, tā kā skaidrojums attiecas uz nākotnē maksājamām dividendēm, kuras ir atkarīgas no valdes/akcionāru lēmuma, nav iespējams iepriekš noteikt tās piemērošanas ietekmi.

Konsolidētajos finanšu pārskatos ietvertās summas ir iegūtas, pamatojoties uz Koncerna sabiedrību grāmatvedības uzskaiti, kas tiek veikta saskaņā ar Latvijas grāmatvedības likumdošanas aktiem. Konsolidētie finanšu pārskati ir sagatavoti atbilstoši SFPS, balstoties uz sākotnējo izmaksu novērtēšanas principu, izņemot:

- atvasinātos finanšu instrumentus, kas tiek novērtēti patiesajā vērtībā,
- patiesajā vērtībā novērtētos finanšu instrumentus ar atspoguļojumu peļņas vai zaudējumu aprēķinā,
- pārdošanai pieejamos finanšu aktīvus, kas tiek novērtēti patiesajā vērtībā.

Lattelecom un koncerna meitassabiedrību funkcionālā valūta, kā arī šo konsolidēto finanšu pārskatu valūta ir Latvijas lati. Visas konsolidētajos finanšu pārskatos ietvertās summas ir izteiktas tūkstošos Latvijas latu (LVL), ja nav norādīts citādi. Kontu atlikumi 31. decembrī atspoguļo finansiālo stāvokli attiecīgās dienas beigās.

(b) Aplēses un pieņēmumi

Sagatavojot konsolidētos finanšu pārskatus, vadībai saskaņā ar SFPS nākas pamatoties uz noteiktām aplēsēm un pieņēmumiem, kas attiecas uz aktīvu, saistību, ieņēmumu un izdevumu atzīšanu un uzrādāmajām iespējamām saistībām. Aplēses galvenokārt attiecas uz pamatlīdzekļu kalpošanas laiku, šaubīgo debitoru un novecojušo krājumu atzīšanu, kā arī uz vērtības samazināšanās novērtējumu. Lai gan šīs aplēses ir sagatavotas, balstoties uz visaptverošo vadības rīcībā esošo informāciju par pašreizējiem notikumiem un darbībām, faktiskie rezultāti var atšķirties no tām. Jomas, kurās vislielākajā mērā tika izmantotas vadības veiktās aplēses un pieņēmumi ir izklāstīti turpmāk.

(i) Nemateriālās vērtības samazinājums

Katra finanšu gada beigās tiek novērtēts, vai nepastāv pazīmes, kas norādītu, ka aktīva vērtība varētu būt samazinājusies. Novērtēšanā ir nepieciešams identificēt naudu pelnošo vienību vai vienības, uz kurām nemateriālā vērtība attiecas, un noteikt tās lietošanas vērtību. Lietošanas vērtības noteikšana prasa aplēst naudu pelnošās vienības sagaidāmās nākotnes naudas plūsmas, kā arī izvēlēties piemērojamo diskonta likmi, lai aprēķinātu nākotnes naudas plūsmu pašreizējo vērtību (8. piezīme).

(ii) Pamatlīdzekļu lietderīgās lietošanas laiki

Aktīvu lietderīgās lietošanas laiki tiek pārskatīti vienu reizi gadā un, ja nepieciešams, tie tiek mainīti, lai atspoguļotu pašreizējos vadības uzskatus par izmaiņām tehnoloģijās, par aktīvu atlikušo ekonomiski lietderīgo izmantošanas laiku un to fizisko stāvokli. 2008. gadā veiktās izmaiņas pamatlīdzekļu lietderīgās lietošanas laikos būtiski neietekmēja koncerna 2008. gada rezultātus.

(iii) Uzkrājumi nedrošiem parādiem

Koncerns veido vispārējos uzkrājumus nedrošiem parādiem. Nosakot debitoru parādu apjomu, kurš saskaņā ar vadības viedokli netiks atgūts, tiek izmantot aplēses, kuru pamatā ir iepriekšējā pieredze (13. piezīme).

iv) Uzkrājumi

Uzkrājumi tiek veidoti gadījumā, ja Koncernam iepriekšējo notikumu rezultātā ir radušās juridiskas vai iespējamās saistības, kas radīs aktīvu samazinājumu, norēķinoties par šīm saistībām, un šo saistību apjomu ir iespējams ticami novērtēt.

Bilancē uzkrājumi tiek atspoguļoti, iespējami precīzi nosakot to izdevumu summu, kas ir nepieciešama, lai saistības dzēstu tādā apmērā, kādas tās ir bilances datumā. Uzkrājumi tiek izmantoti tikai attiecībā uz izdevumiem, kuriem tie sākotnēji tikuši izveidoti, un tie tiek samazināti, ja iespējamā resursu aizplūšana vairs nav paredzama.

Uzkrājumi restrukturizācijas izmaksām ietver darbinieku atlaišanas pabalstus, un tie tiek izveidoti periodā, kurā Koncerns uzņemas juridiskas vai iespējamās saistības veikt šādas izmaksas. Izmaksas, kuras ir saistītas ar Koncerna ikdienas darbību, netiek iekļautas uzkrājumos restrukturizācijas izmaksām.

(c) Konsolidācija

(i) Ieguldījumi meitassabiedrību kapitālā

Konsolidētajos finanšu pārskatos tiek iekļautas Meitassabiedrības, kurus kontrolē Mātes sabiedrība. Par kontroli tiek uzskatīta situācija, kad Mātes sabiedrība kontrolē vairāk kā pusi balsstiesīgā kapitāla vai citādi ir spējīga noteikt uzņēmuma darbību ar mērķi gūt labumu no tās rezultātiem. Meitas sabiedrību darbības rezultāti tiek konsolidēti no kontroles iegūšanas brīža un konsolidācija tiek pārtraukta, kad Mātes sabiedrība pārstāj kontrolēt Meitassabiedrību.

Meitassabiedrību iegāde tiek uzskaitīta, lietojot iegādes uzskaites metodi. Iegādes izmaksas tiek novērtētas atdoto aktīvu, emitēto pašu kapitāla instrumentu, radušos vai pārņemto saistību patiesajās vērtībās iegādes datumā, kam pieskaitītas jebkādas izmaksas, kas tieši attiecināmas uz meitassabiedrību iegādi. Iegādes datums ir datums, kurā faktiski tiek iegūta kontrole pār iegādāto sabiedrību. Iegādes izmaksu pārsniegums pār iegādāto neto aktīvu un iespējamo saistību patieso vērtību tiek uzskaitīts kā nemateriālā vērtība. Papildus informācija par nemateriālo vērtību tiek atklāta piezīmē (e) „Nemateriālie ieguldījumi”.

(ii) Ieguldījumi asociēto sabiedrību kapitālā

Ieguldījumi asociētajās sabiedrībās tiek uzskaitīti saskaņā ar pašu kapitāla metodi. Tie ir ieguldījumi sabiedrībās, kuros Koncernam ir būtiska ietekme, bet nav tiesību kontrolēt otras sabiedrības darbību, un pieder no 20 līdz 50% balsstiesīgā kapitāla.

Ieguldījumu uzskaitē pēc pašu kapitāla metodes paredz peļņas vai zaudējumu aprēķinā uzrādīt Koncernam pienākošos daļu no asociētās sabiedrības neto peļņas vai zaudējumiem, izslēdzot nerealizēto peļņu vai nerealizētos zaudējumus no darījumiem starp Koncernu un asociēto sabiedrību Koncernam piederošo daļu apmērā. No asociētās sabiedrības saņemtās dividendes attiecīgi samazina ieguldījumu uzskaites vērtību. Līdzdalība asociētajās sabiedrībās Koncerna bilanci tiek uzrādīta vērtībā, kas ir vienāda ar tā daļu no asociētās sabiedrības neto aktīvu summas, iekļaujot nemateriālo vērtību, kas radusies, veicot attiecīgos ieguldījumus. Ieguldījumi asociēto sabiedrību kapitālā Koncerna bilanci tiek klasificēti kā ilgtermiņa ieguldījumi.

(iii) Koncerna sabiedrību savstarpējo darījumu izslēgšana

Konsolidētie finanšu pārskati ietver mātes sabiedrības un koncerna meitassabiedrību finanšu pārskatus par 2008. gadu. Mātes sabiedrība un meitassabiedrību finanšu pārskatu sagatavošanas periodi ir vienādi un sakrīt ar kalendāro gadu. Finanšu pārskatu sagatavošanā izmantotas vienotas grāmatvedības uzskaites politikas. Sagatavojot konsolidētos finanšu pārskatus, visi Koncerna sabiedrību savstarpējie darījumi, atlikumi un nerealizētā peļņa vai zaudējumi no darījumiem starp Koncerna sabiedrībām tiek izslēgti. Nerealizētā peļņa no darījumiem ar asociēto sabiedrību tiek izslēgta no ieguldījuma vērtības proporcionāli Koncerna līdzdalības daļai. Nerealizētie zaudējumi tiek izslēgti līdzīgi, ja vien nav pazīmes par ieguldījuma vērtības samazināšanos.

(d) Ārvalstu valūtas novērtēšana

Visi darījumi ārvalstu valūtā tiek konvertēti latos pēc darījuma dienā spēkā esošā Latvijas Bankas noteiktā valūtas kursa. Peļņa vai zaudējumi, kas radušies šo darījumu rezultātā, kā arī no ārvalstu valūtā esošo monetāro aktīvu un saistību pārvērtēšanas vietējā valūtā, tiek uzskaitīti peļņas vai zaudējumu aprēķinā. Gada beigās ārvalstu valūtā esošie finanšu aktīvi un saistības tiek pārvērtētas pēc Latvijas Bankas noteiktā valūtas kursa, kāds ir spēkā 31. decembrī, un visas attiecīgās valūtas kursa svārstības tiek uzskaitītas peļņas vai zaudējumu aprēķinā.

Nefinanšu aktīvi un saistības ārvalstu valūtās, kas tiek novērtētas patiesajā vērtībā, tiek pārvērtēti funkcionālā valūtā pēc pārvērtēšanas dienā spēkā esošā valūtas kursa. Ārvalstu valūtas kursa svārstību starpības no pārvērtēšanas, tiek atzītas peļņas vai zaudējumu aprēķinā.

Lata maiņas kurss attiecībā pret zemāk minētajām valūtām pēdējo divu gadu laikā:

	2008	2008	2007	2007
	Vidējais kurss	31. decembrī	Vidējais kurss	31. decembrī
USD/LVL	0,4798	0,4950	0,5137	0,4840
LTL/LVL	0,2037	0,2030	0,2038	0,2040
GBP/LVL	0,8854	0,7280	1,0278	0,9630

Gatavojoties Latvijas pilntiesīgai dalībai Ekonomikas un monetārajā savienībā, Latvijas Banka ir noteikusi lata un eiro piesaistes kursu EUR 1 = LVL 0,702804, un tas ir spēkā no 2005. gada 1. janvāra.

(e) Nemateriālie ieguldījumi

(i) Nemateriālā vērtība

Iegādes izmaksu pārsniegums pār koncerna daļu iegādātās sabiedrības identificējamo neto aktīvu, saistību un iespējamo saistību patiesajās vērtībās iegādes datumā tiek atzīts kā nemateriālā vērtība. Nemateriālā vērtība netiek amortizēta, bet katrā finanšu gada beigās tiek novērtēts, vai nepastāv pazīmes, kas norādītu, ka aktīva vērtība varētu būt samazinājusies. Pēc sākotnējās atzīšanas nemateriālā vērtība tiek uzskatīta pēc tās iegādes izmaksām, atskaitot uzkrātos zaudējumus no vērtības samazināšanās.

(ii) Izpētes un attīstības izmaksas

Izpētes izmaksas tiek atzītas izdevumos tajā pārskata periodā, kad tās radušās. Atsevišķo projektu attīstības izmaksas tiek kapitalizētas, ja Koncerns var pierādīt, ka ir tehniski iespējams pabeigt nemateriālo aktīvu, lai tas būtu pieejams lietošanai vai pārdošanai, ka Koncernam ir nodoms to pabeigt un spēja to lietot vai pārdot, ka nemateriālais aktīvs nesīs saimnieciskos labumus nākotnē, ir pieejami pietiekoši resursi nemateriālā aktīva pabeigšanai un var ticami novērtēt izdevumus tā attīstības laikā.

Pēc sākotnējās atzīšanas attīstības izmaksas tiek atzītas kā nemateriālais aktīvs tā iegādes vērtībā, atskaitot uzkrāto amortizāciju un uzkrātos zaudējumus no vērtības samazināšanās. Aktīvs tiek amortizēts tā paredzamajā izmantošanas laikā. Katrā bilances datumā tiek novērtēts, vai nepastāv pazīmes, kas norādītu, ka aktīva vērtība varētu būt samazinājusies.

(iii) Pārējie nemateriālie ieguldījumi

Pārējos nemateriālajos ieguldījumos tiek iekļautas preču zīmes, klientu līgumi, datorprogrammu licences, kapitalizētās projektu grupu personāla izmaksas un ar datorprogrammu ieviešanu saistītas pakalpojumu izmaksas. Gadījumos, ja datorprogramma ir iekārtas neatņemama sastāvdaļa un tā nevar darboties bez šīs speciālās programmas, datorprogramma tiek uzskaitīta pamatlīdzekļos. Izmaksas, kas tieši saistītas ar datorprogrammu produktu izveidošanu un ietver sevī nākotnē sagaidāmus ekonomiskus labumus, kas pārsniegs izmaksas periodā, kas ilgāks par vienu gadu, tiek atzītas par nemateriāliem ieguldījumiem. Pārējie nemateriālie ieguldījumi tiek amortizēti pēc lineārās metodes to prognozētās lietderīgās izmantošanas laikā:

	Lietošanas laiks gados
Preču zīmes	3 – 7
Klientu līgumi	3 – 7
Datorprogrammas	3 – 5

Pārējie nemateriālie ieguldījumi tiek uzskaitīti pēc to iegādes izmaksām, atskaitot uzkrāto amortizāciju un uzkrātos zaudējumus no vērtības samazināšanās.

Ja nemateriālā ieguldījuma uzskaites vērtība ir lielāka nekā tā prognozētā atgūstamā vērtība, kas ir augstākā no nemateriālā ieguldījuma neto pārdošanas vērtības un izmantošanas vērtības, tad tā uzskaites vērtība tiek nekavējoties samazināta līdz atgūstamajai vērtībai, starpību iekļaujot peļņas vai zaudējumu aprēķinā. Katrā bilances datumā tiek novērtēts, vai nepastāv pazīmes, kas norādītu, ka aktīva vērtība varētu būt samazinājusies. Atgūstamā vērtība nemateriālajiem aktīviem, kas vēl nav gatavi izmantošanai, tiek noteikta katru gadu, neatkarīgi no tā, vai pastāv kādas pazīmes, kas norādītu, ka aktīva vērtība varētu būt samazinājusies. Vērtības samazināšanās novērtējuma mērķiem nemateriālie ieguldījumi tiek sadalīti grupās tā, lai tie atspoguļotu pēc iespējas mazāku vienību, kurai var skaidri noteikt ar to saistīto naudas plūsmu apjomu.

(f) Pamatlīdzekļi

Pamatlīdzekļi tiek uzskaitīti to iegādes izmaksās, atskaitot uzkrāto nolietojumu un uzkrātos zaudējumus no vērtības samazināšanās. Pamatlīdzekļu nolietojums tiek aprēķināts pēc lineārās metodes, norakstot pamatlīdzekļu iegādes izmaksas to paredzamajai atlikušajai vērtībai aplēstajā pamatlīdzekļu lietošanas laikā:

	Lietošanas laiks gados
Ēkas	10 – 40
Sakaru līnijas un būves	20 – 40
Telekomunikāciju iekārtas	5 – 10
Pārējie pamatlīdzekļi	3 – 7

Zeme netiek amortizēta, jo tiek uzskatīts, ka tās lietošanas laiks ir neierobežots.

(f) Pamatlīdzekļi (turpinājums)

Pamatlīdzekļu lietderīgās lietošanas laiks tiek pārskatīts vismaz vienu reizi gadā. Efekts, ko rada izmaiņas lietderīgā lietošanas laikā, tiek iekļauts peļņas vai zaudējuma aprēķinā periodā, kad notikušas izmaiņas, un nākamajos periodos.

Ja pamatlīdzekļa uzskaites vērtība ir lielāka nekā tā aplēstā atgūstamā vērtība, tad pamatlīdzekļa uzskaites vērtība tiek nekavējoties samazināta līdz tā atgūstamajai vērtībai, kas ir lielākā no aktīva neto pārdošanas cenas un lietošanas vērtības, starpību iekļaujot peļņas vai zaudējumu aprēķinā. Katrā bilances datumā tiek novērtēts, vai nepastāv pazīmes, kas norādītu, ka pamatlīdzekļa vērtība varētu būt samazinājusies. Vērtības samazināšanās novērtējuma mērķiem pamatlīdzekļi tiek sadalīti grupās tā, lai tie atspoguļotu pēc iespējas mazāku vienību, kurai var skaidri noteikt ar to saistīto naudas plūsmu apjomu. Viss telekomunikāciju tīkls tiek uzskatīts par vienu naudu pelnošu vienību.

Peļņa vai zaudējumi no pamatlīdzekļu izslēgšanas tiek noteikti, salīdzinot ieņēmumus no pārdošanas ar pamatlīdzekļu bilances vērtību, un tiek iekļauti peļņā no saimnieciskās darbības.

Nomātā īpašuma uzlabojumi ir atspoguļoti pozīcijā „Zeme un ēkas” un tiek amortizēti īsākajā no ēkas lietošanas laika vai nomas perioda.

Pamatlīdzekļu celtniecības izmaksas tiek noteiktas, ņemot par pamatu faktiskās izmaksas, kas radās attiecībā uz piegādātajiem un līgumslēdzējiem bilances datumā. Procentu izmaksas par pamatlīdzekļu izveidošanas finansēšanai izmantotajiem aizņēmumiem tiek kapitalizētas pamatlīdzekļu uzskaites vērtībā kā daļa no attiecīgo pamatlīdzekļu izmaksām laika posmā, kas ir nepieciešams pamatlīdzekļu izveidošanai un nodošanai ekspluatācijā.

(g) Finanšu aktīvi

Neatvasināti finanšu aktīvi ietver ieguldījumus citu sabiedrību kapitālā un vērtspapīros, debitoru parādos, naudu un tās ekvivalentus un izsniegtos aizdevumus.

Nauda un naudas ekvivalenti ir atlikumi banku norēķinu kontos, nauda kasēs, nauda ceļā un banku depozīti, kuru sākotnējais noguldījuma termiņš nepārsniedz trīs mēnešus.

Naudas plūsmas pārskats tika sagatavots saskaņā ar netiešo metodi, veicot korekcijas, lai saskaņotu peļņu pirms nodokļiem ar naudas plūsmu no saimnieciskās darbības.

Citi finanšu instrumenti tiek klasificēti atbilstoši noteiktai kategorijai: patiesajā vērtībā novērtēti finanšu aktīvi ar atspoguļojumu peļņas vai zaudējumu aprēķinā, aizdevumi un debitoru parādi, līdz termiņa beigām turēti ieguldījumi un pārdošanai pieejami finanšu aktīvi, un tiek atzīti sekojoši:

(i) Patiesajā vērtībā novērtēti finanšu aktīvi ar atspoguļojumu peļņas vai zaudējumu aprēķinā

Finanšu aktīvi tiek klasificēti kā patiesajā vērtībā novērtēti finanšu aktīvi ar atspoguļojumu peļņas vai zaudējumu aprēķinā tad, ja tie tiek turēti pārdošanai vai sākotnēji tika klasificēti šādi. Finanšu instrumenti tiek novērtēti patiesajā vērtībā ar atspoguļojumu peļņas vai zaudējumu aprēķinā, ja Koncerns pārvalda šādus ieguldījumus un pieņem pirkšanas vai pārdošanas lēmumus, balstoties uz to patieso vērtību saskaņā ar Koncerna risku vadības vai ieguldījumu stratēģiju. Sākotnēji tieši attiecināmās darījuma izmaksas tiek iekļautas peļņas vai zaudējumu aprēķinā, kad tās rodas. Šādu finanšu instrumentu patiesās vērtības izmaiņas tiek atzītas peļņas vai zaudējumu aprēķinā.

(ii) Aizdevumi un debitoru parādi

Aizdevumi un debitoru parādi sākotnēji tiek atzīti patiesajā vērtībā, pieskaitot tieši attiecināmās darījuma izmaksas, kas parasti ir izrakstīto rēķinu summas, un turpmāk debitoru parādi tiek uzrādīti amortizētajā iegādes vērtībā, izmantojot efektīvo procentu metodi, atskaitot uzkrājumus nedrošiem parādiem. Uzkrājumi atsevišķiem debitoru parādiem tiek veidoti gadījumos, kad pastāv objektīvi pierādījumi tam, ka šo debitoru parādu atgūšana ir apšaubāma. Papildus tiek veidoti vispārējie uzkrājumi, kuri aprēķināti, balstoties uz debitoru parādu vecuma analīzi un iepriekšējo pieredzi par zaudējumiem no parādu norakstīšanas. Aizdevumi un debitoru parādi tiek uzrādīti apgrozāmajos līdzekļos, izņemot summas, kuru atmaksāšanas termiņš pārsniedz 12 mēnešus. Šīs summas tiek uzrādītas ilgtermiņa ieguldījumos.

Zaudējumi no vērtības samazināšanās vai bezcerīgajiem parādiem tiek atzīti peļņas vai zaudējumu aprēķinā, ja pastāv varbūtība, ka Koncerns nesaņems summas saskaņā ar līgumu nosacījumiem un izrakstītiem rēķiniem. Zaudējumi no vērtības samazināšanās tiek aprēķināti kā starpība starp aktīva uzskaites vērtību un tā atgūstamo vērtību, kas ir paredzamās nākotnes naudas plūsmas pašreizējā vērtība, par diskonta likmi izmantojot sākotnējo efektīvo procentu likmi. Iepriekš atzītie zaudējumi no vērtības samazināšanās tiek apvērsti, ja vērtības samazināšanās zaudējumu summa samazinās un šo samazināšanos var sasaistīt ar notikumu, kas norisinājies pēc norakstīšanas. Apvēršanas rezultātā radusies uzskaites summa nepārsniedz to summu, kāda būtu bijusi amortizētā pašizmaksa, ja nebūtu atzīta vērtības samazināšanās. Apvērstā summa tiek iekļauta peļņas vai zaudējumu aprēķinā.

(g) Finanšu aktīvi (turpinājums)

(iii) Līdz termiņa beigām turēti ieguldījumi

Ja Koncernam ir nodoms un iespējas turēt parādu vērtspapīrus līdz to termiņa beigām, tie tiek klasificēti kā līdz termiņa beigām turēti ieguldījumi. Tie tiek novērtēti amortizētajā iegādes vērtībā, izmantojot efektīvo procentu metodi, atskaitot zaudējumus no vērtības samazināšanās.

(iv) Pārdošanai pieejami finanšu aktīvi

Pārdošanai pieejami finanšu aktīvi tiek sākotnēji atzīti patiesajā vērtībā, pieskaitot tieši attiecināmās darījuma izmaksas. Turpmāk tie tiek novērtēti patiesajā vērtībā un izmaiņas, kas nav zaudējumi no vērtības samazināšanās un valūtas kursa svārstību starpības no pārdošanai pieejamiem monetāriem aktīviem, tiek atzītas pašu kapitālā. Izslēdzot aktīvu no bilances, pašu kapitālā uzkrātā peļņa vai zaudējumi tiek pārnesta uz peļņas vai zaudējumu aprēķinu.

Finanšu aktīvu atzīšana tiek pārtraukta tad, kad tiesības uz naudas plūsmām no finanšu aktīva beidzas vai tās tiek nodotas un Koncerns nodod visus ar aktīvu saistītus īpašumtiesību riskus un atlīdzības.

Katrā bilances datumā tiek novērtēts, vai nepastāv pazīmes, kas norādītu, ka finanšu aktīvu vērtība varētu būt samazinājusies.

(h) Finanšu saistības

Neatvasinātas finanšu saistības veido kreditoru un citi parādi un aizņēmumi.

(i) Kreditoru parādi

Kreditoru parādu summas sākotnēji tiek novērtētas patiesajā vērtībā, un turpmāk tiek uzrādītas amortizētajās izmaksās, izmantojot efektīvās procentu likmes metodi. Kreditoru parādu uzskaites vērtība aptuveni sakrīt ar to patieso vērtību, jo apmaksas termiņš ir salīdzinoši īss. Finanšu saistības tiek izslēgtas no bilances, kad līguma noteiktās saistības ir izpildītas, atceltas vai beigušās.

(ii) Aizņēmumi

Visi aizņēmumi tiek atzīti iegādes vērtībā, kas ir saņemtās atlīdzības patiesā vērtība, atskaitot darījuma izmaksas, kas tieši attiecināmas uz aizņēmuma iegādi. Turpmākajos periodos aizņēmumi tiek novērtēti pēc amortizētās pašizmaksas, izmantojot efektīvās procentu likmes metodi. Ieņēmumi vai zaudējumi tiek atzīti peļņas vai zaudējumu aprēķinā kā procentu ieņēmumi vai izdevumi, kad saistības tiek izslēgtas no bilances, izmantojot amortizācijas procesu. Aizņēmumu daļa, kuras atmaksas termiņš pārsniedz 12 mēnešus, tiek iekļauta ilgtermiņa saistībās.

Aizņēmumu izmaksas, kas tieši attiecināmas uz nepabeigta aktīva iegādi vai būvniecību, tiek kapitalizētas kā šā aktīva objekta izmaksas. Kapitalizējamās aizņēmumu izmaksas, kuras ir tieši attiecināmas uz kritērijiem atbilstošā aktīva iegādi vai būvniecību, nosaka, izdevumiem par šo aktīvu piemērojot kapitalizācijas likmi. Kapitalizācijas likme atbilst vidējām svērtām aizņēmumu izmaksām par aizņēmumiem, kas nav atmaksāti perioda laikā.

Koncerns izmanto atvasinātos finanšu instrumentus, lai ierobežotu ārvalstu valūtas kursa svārstību riska ietekmi. Atvasinātie finanšu instrumenti tiek atzīti sākotnēji patiesajā vērtībā, attiecināmās darījuma izmaksas tiek atzītas peļņas vai zaudējumu aprēķinā, kad tās rodas. Tā kā atvasinātie finanšu instrumenti netiek turēti pārdošanai un nav noteikti kā riska ierobežošanas instruments saskaņā ar 39. SGS nosacījumiem, to turpmākās patiesās vērtības izmaiņas tiek atzītas uzreiz peļņas vai zaudējumu aprēķinā.

(i) Nomas līgumi

Nomas darījumi, kuri pēc būtības nodod nomas ņēmējam visus riskus un atlīdzību, kas raksturīgi īpašumtiesībām uz aktīvu objektu, tiek klasificēti kā finanšu nomas darījumi. Visi citi nomas darījumi tiek klasificēti kā operatīvā noma.

(i) Koncerna sabiedrība ir iznomātājs

Ja Koncerna sabiedrības aktīvi tiek iesaistīti operatīvajā nomā, nomas ieņēmumi tiek ietverti peļņas vai zaudējumu aprēķinā pēc lineārās metodes nomas līguma periodā. Sākotnējās tiešās izmaksas, kas radušās, no nomas darījuma nokārtošanas, tiek iekļautas iznomātā aktīva uzskaites vērtībā un atzītas peļņas vai zaudējumu aprēķinā tajā periodā, kad tiek atzīti ienākumi no nomas.

Ja Koncerna sabiedrība ir finanšu nomas devējs, sabiedrība iznomāto aktīvu atspoguļo bilancē kā debitoru parādu, kas vienāds ar nomas maksājumu pašreizējo vērtību. Ieņēmumus no nomas uzrāda peļņas vai zaudējumu aprēķinā nomas līguma periodā, izmantojot konstantu periodisku ienesīguma likmi.

(i) Nomas līgumi (turpinājums)

(ii) Koncerna sabiedrība ir nomnieks

Maksājumi, kas veikti saskaņā ar operatīvās nomas līgumu, tiek ietverti peļņas vai zaudējumu aprēķinā pēc lineārās metodes nomas perioda laikā.

Ja Koncerna sabiedrība ir finanšu nomas ņēmējs, sabiedrība ietver bilanci gan pamatlīdzekli, gan saistības zemākajā no pamatlīdzekļa patiesās vērtības nomas sākumā vai minimālo nomas maksājumu pašreizējās vērtības. Katrs nomas maksājums tiek iedalīts saistību samazinājumā un finanšu maksājumā, kuru aprēķina, pielietojot pastāvīgu procentu likmi atlikušajai saistību vērtībai. Procentu maksājumi tiek ietverti peļņas vai zaudējumu aprēķinā nomas termiņa laikā. Nomāto pamatlīdzekli amortizē īsākajā no nomas termiņa vai lietderīgās izmantošanas laika, izņemot, ja Koncernam ir pamatota pārliecība, ka līdz nomas termiņa beigām tiks iegūtas īpašumtiesības uz šo pamatlīdzekli.

(j) Krājumi

Krājumi tiek vērtēti pēc zemākās no iegādes izmaksām vai aplēstās neto pārdošanas vērtības. Iegādes vērtību nosaka, izmantojot vidējo svērto krājumu novērtēšanas metodi.

(k) Iespējamie aktīvi un saistības

Iespējamie aktīvi netiek atzīti finanšu pārskatā, bet informācija tiek atklāta piezīmēs, ja ekonomisko labumu ieplūšana ir iespējama. Iespējamās saistības finanšu pārskatā netiek atzītas. Informācija par iespējamām saistībām tiek atklāta piezīmēs, izņemot gadījumus, kad ekonomiskos labumus ietverošu resursu aizplūšanas iespēja ir niecīga.

(l) Darbinieku labumi

(i) Darbinieku īstermiņa labumi

Darbinieku īstermiņa labumi tiek atzīti izmaksās tajā pārskata periodā, kad darbinieks ir veicis darbu. Labumi ietver algas, sociālās apdrošināšanas iemaksas, prēmijas, apmaksātu atvaļinājumu un citus labumus.

(ii) Pensiju fonds

Koncerna sabiedrības ir izveidojušas noteiktu iemaksu pensiju fondu. Noteiktu iemaksu plāns ir pēcnodarbinātības pabalstu plāns, saskaņā ar kuru sabiedrība veic noteiktas iemaksas atsevišķā fondā un tai nebūs juridiska vai prakses radīta pienākuma veikt turpmākas iemaksas, ja fondam nav pietiekamu aktīvu, lai samaksātu visus darbinieku pabalstus par darbinieku darbu pārskata periodā un iepriekšējos periodos.

Katru mēnesi AS *Pirmais Slēgtais Pensiju Fonds* tiek veikti maksājumi 5,5% apmērā no katra pensiju programmas dalībnieka darba samaksas. Maksājumi fiksēta ieguldījuma pensiju fondā tiek uzskaitīti izdevumos tajā periodā, kad attiecīgais darbinieks ir sniedzis darba līgumā paredzētos pakalpojumus.

Koncernam pieder 50% AS *Pirmais Slēgtais Pensiju Fonds* akciju. Taču Koncerns ir tikai formāls tā akcionārs. Ieguldījums pensiju fonda akciju kapitālā tika norakstīts izdevumos izveidošanas brīdī, jo ar pensiju fonda darbību saistītie riski un ieguvumi attiecas tikai uz pensiju plāna dalībniekiem - Koncerna darbiniekiem. Tāpēc sākotnējais ieguldījums pensiju fondā tika atzīts izdevumos, jo tas neatbilda aktīvu atzīšanas prasībām.

(m) Atliktais ienākuma nodoklis

Atliktais nodoklis tiek aprēķināts, piemērojot saistību metodi visām pagaidu starpībām starp aktīvu un saistību vērtībām, kas tiek izmantotas nodokļu aprēķiniem, un to vērtību grāmatvedības uzskaitē. Lai noteiktu atliktā nodokļa aktīvu un saistību apjomu, tiek izmantotas nodokļu likmes, kas sagaidāmas periodos, kad attiecīgais aktīvs tiks izmantots vai saistība nokārtota, pamatojoties uz bilances datumā noteiktajām nodokļu likmēm.

Atliktā nodokļa aktīvi tiek atzīti, ja pastāv varbūtība, ka nākotnē tiks iegūta ar nodokli apliekamā peļņa, attiecībā pret kuru varēs izmantot atskaitāmās pagaidu starpības.

Atliktā nodokļa aktīvs tiek atzīts no pagaidu starpībām, kas saistītas ar ieguldījumiem meitassabiedrībās un asociētās sabiedrībās, izņemot, ja mātesabiedrība var kontrolēt pagaidu starpības apvērse laiku un ir ticams, ka tuvākajā laikā nenotiks pagaidu starpības apvērse.

Pagaidu starpības veidojas galvenokārt no pamatlīdzekļu nolietojuma un uzkrātajām saistībām.

(n) Ieņēmumu atzīšana

Ieņēmumi no preču pārdošanas tiek atzīti, kad pircējam tiek nodoti (parasti preču piegādes brīdī) nozīmīgi ar preču īpašuma tiesībām saistīti riski un atbildības.

Ieņēmumi no pakalpojumu sniegšanas tiek atzīti, kad pakalpojums tiek sniegts klientiem vai citiem elektronisko pakalpojumu operatoriem saskaņā ar līgumā noteiktiem termiņiem un nosacījumiem. Ieņēmumi no sniegtajiem elektronisko sakaru pakalpojumiem tiek atzīti šo pakalpojumu sniegšanas brīdī, pamatojoties uz patērēto telekomunikāciju tīkla un iekārtu lietošanas laiku. Ieņēmumi ietver maksu par tālruņa sarunām, par kurām vēl nav izrakstīts rēķins, ciktāl tās var tikt identificētas. Ieņēmumi no ārvalstu telekomunikāciju uzņēmumiem tiek noteikti, pamatojoties uz likmēm, par kurām ar katru no šiem uzņēmumiem ir panākta vienošanās.

Sniedzot norēķinu pakalpojumus, trešo personu vārdā iekasētās summas netiek atzītas par ieņēmumiem, ieņēmumos tiek atzīta maksa par norēķinu pakalpojumu sniegšanu.

Ieņēmumi, kas gūti no priekšapmaksas zvanu un datu pārraides karšu pārdošanas, tiek atzīti pakalpojuma sniegšanas periodā, nevis pārdošanas brīdī.

Ieņēmumi finanšu pārskatos tiek atspoguļoti bruto summā, ja sabiedrība gūst ieņēmumus no preču pārdošanas vai/un pakalpojumu sniegšanas, vai neto summā (klientiem izrakstītas rēķinu summas mīnus summas samaksātās partneriem), ja sabiedrība piedāvā klientiem preces vai pakalpojumus, kurus galvenokārt nodrošina trešo pušu piegādātāji/pakalpojuma sniedzēji (partneri). Bruto vai neto ieņēmumu atspoguļošana ir atkarīga no pārdošanas darījuma būtības, kuru var ietekmēt dažādi fakti un apstākļi, un prasa īpašu vadības novērtējumu.

Ieņēmumi no ilgtermiņa līgumiem tiek atzīti, izmantojot līgumdarba izpildes apjomu procentos bilances datumā. Ilgtermiņa līgumi tiek noslēgti, piemēram, par elektronisko sakaru tīkla izbūvi un datorprogrammas izveidošanu un ieviešanu. Ja ilgtermiņa līguma rezultātu var ticami aplēst, ar šādu līgumu saistītus ieņēmumus un izmaksas atzīst peļņas vai zaudējumu aprēķinā attiecīgi par ieņēmumiem un izdevumiem, ņemot vērā līgumdarba izpildes apjomu procentos bilances datumā. Ja ilgtermiņa līguma rezultātu nav iespējams ticami aplēst, ieņēmumus atzīst tikai tādā apmērā, kādā radušās ar līgumu saistītās izmaksas, kuras iespējams atgūt, un gaidāmo peļņu neatzīst. Ar līgumu saistītās izmaksas atzīst par izdevumiem periodā, kurā tās radušās. Gaidāmie zaudējumi no līguma uzreiz tiek atzīti par izdevumiem peļņas vai zaudējumu aprēķinā.

Procentu ienākumi tiek atzīti, pamatojoties uz proporcionālo laika sadalījumu un ņemot vērā aktīva faktisko ienesīgumu.

Ienākumi no līdzdalības koncerna citu sabiedrību kapitālos (dividendes) tiek atzīti tad, kad ir noteiktas tiesības saņemt maksājumu.

(o) Valsts dotācijas

Valsts dotācijas, kuras var saņemt kā kompensāciju par jau esošiem izdevumiem vai zaudējumiem tiek atzītas ienākumos tajā periodā, kurā rodas tiesības dotāciju saņemt. Papildu informācija sniegta 1. piezīmē.

(p) Peļņa uz vienu kapitāla daļu

Peļņa uz vienu kapitāla daļu ir aprēķināta, izdalot pārskata gada peļņu ar vidējo apgrozībā esošo parasto kapitāla daļu skaitu pārskata gadā. Vidējais apgrozībā esošo parasto daļu skaits tiek koriģēts, ņemot vērā laika svārstības.

(r) Dividendes

Dividendes tiek atzītas Koncerna finanšu pārskatos tajā periodā, kurā Koncerna dalībnieku pilnsapulce apstiprina dividenžu izmaksāšanu.

(s) Notikumi pēc bilances datuma

Finanšu pārskatos atzītās summas tiek koriģētas, ņemot vērā notikumus pēc bilances datuma, un tas par Koncernu dod papildu informāciju, kas pastāvēja uz bilances sastādīšanas datumu (koriģējošie notikumi). Notikumi pēc bilances datuma, kuri netiek uzskatīti par koriģējošiem, tiek atspoguļoti finanšu pārskatu piezīmē, ja tie ir būtiski.

(t) Salīdzinošie rādītāji

Gadījumos, kad atsevišķo finanšu pārskatu posteņu klasifikācija tiek izmainīta, lai sniegtu skaidrāku priekšstatu par Koncerna finansiālo stāvokli, tā darbības rezultātiem un naudas plūsmām, salīdzinošie rādītāji tiek koriģēti saskaņā ar jauno klasifikāciju.

(u) Patiesā vērtība

Piemērojot Koncerna uzskaites politiku, ir nepieciešams veikt gan finanšu, gan nefinanšu aktīvu un saistību patiesās vērtības aprēķinu. Patiesās vērtības noteikšana novērtēšanas un/vai informācijas atklāšanas mērķiem tiek veikta, balstoties uz sekojošām metodēm. Papildus informācija par pieņēmumiem, kuri izmantoti patiesās vērtības noteikšanā, atklāta attiecīgo aktīvu un saistību atbilstošajās finanšu pārskatu piezīmēs.

(u) Patiesā vērtība (turpinājums)**(i) Pamatlīdzekļi**

Pamatlīdzekļu, kas iegūti uzņēmējdarbības apvienošanas rezultātā, patiesā vērtība tiek noteikta, pamatojoties uz tirgus vērtību. Pamatlīdzekļu tirgus vērtība ir prognozētā vērtība, par kuru novērtēšanas dienā aktīvu varētu apmainīt starp nesaistītām un ieinteresētām pusēm.

(ii) Nemateriālie ieguldījumi

Patentu, preču zīmju, klientu līgumu, kas iegūti uzņēmējdarbības apvienošanas rezultātā, patiesā vērtība tiek noteikta, izmantojot ienākumu metodi.

(iii) Krājumi

Krājumu, kas iegūti uzņēmējdarbības apvienošanas rezultātā, patiesā vērtība tiek noteikta, pamatojoties uz aplēsto pārdošanas cenu, atskaitot paredzamās pārdošanas izmaksas un attiecīgu peļņas procentu.

(iv) Finanšu instrumenti

Īstermiņa finanšu aktīvu un saistību uzskaites vērtība aptuveni sakrīt ar to patieso vērtību. Pārējo finanšu instrumentu patiesā vērtība tiek noteikta, diskontējot prognozētās naudas plūsmas, izmantojot atbilstošas pašreizējās tirgus procentu likmes, kas pieejamas perioda beigās.

1. PIEZĪME
IEŅĒMUMI UN PĀRĒJIE IENĀKUMI

	2008 LVL'000	2007 LVL'000
Ieņēmumi no pamatdarbības pakalpojumiem:		
ieņēmumi no elektronisko sakaru balss pakalpojumiem (1)	67 761	71 615
ieņēmumi no elektronisko sakaru operatoru pakalpojumiem (2)	18 743	13 742
ieņēmumi no datu un interneta pakalpojumiem	41 171	33 130
	127 675	118 487
Ieņēmumi no saistītiem pakalpojumiem (3)	29 518	30 046
Kopā	157 193	148 533
Pārējie saimnieciskās darbības ienākumi (4)	1 366	3 128
Valsts dotācijas (5)		
– atlīdzība par zaudējumiem	1 868	1 845
Kopā	160 427	153 506

(1) Ieņēmumos no elektronisko sakaru balss pakalpojumiem ietverti visi ieņēmumi no balss pakalpojumiem vietējā un starptautiskā sakaru tīklā, no ierīkošanas un abonēšanas pakalpojumiem.

(2) Ieņēmumos no elektronisko sakaru operatoru pakalpojumiem ietverti ieņēmumi no starpsavienojumiem ar vietējiem un ārzemju elektronisko sakaru operatoriem, pārraides tilpuma un līniju nomas.

(3) Ieņēmumos no saistītiem pakalpojumiem ietverti ieņēmumi no elektronisko sakaru un informācijas tehnoloģiju iekārtu pārdošanas un apkalpošanas, kā arī no apmācības pakalpojumiem, no telekomunikāciju infrastruktūras būvniecības un apkalpošanas, kā arī no apmācības pakalpojumiem.

(4) Pārējos saimnieciskās darbības ienākumos tiek ietverti ienākumi no apgrozāmo līdzekļu pārdošanas, soda nauda par laikā nesamaksātiem klientu rēķiniem, kā arī apdrošināšanas atlīdzības.

(5) Saskaņā ar Elektronisko sakaru likumu, universālajā pakalpojumā ietilpstošo pakalpojumu sarakstu, universālā pakalpojuma apjomu nosaka un universālā pakalpojuma saistības (UPS) elektronisko sakaru komersantam uzliek Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija. Ar Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas padomes lēmumiem *Lattelecom* tika uzliktas universālā pakalpojuma saistības gan iepriekšējos, gan 2008. gadā, gan arī 2007. gadā. Universālā pakalpojuma saistībās noteica, ka lietotājiem jānodrošina piekļuve publiskajam fiksētajam telefonu tīklam (saistība spēkā no 2006. gada 1. oktobra) ar iespēju saņemt vietējo, iekšzemes un starptautisko sarunu pakalpojumi, datu pārraides pakalpojumi ar pārraides ātrumu ne mazāku kā 9 600 bit/s, jānodrošina pieeja visaptverošam abonentu sarakstam un visaptverošam uzziņu dienestam, kā arī saistība uzturēt taksofonus.

2008. gadā Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija apstiprināja 2007. gada UPS kompensējamo zaudējumu summu LVL 1,868 miljonu apmērā (2006. gadā - LVL 1,845 miljonu apmērā). Kompensējamā zaudējumu summa tika aprēķināta saskaņā ar SPRK izstrādātu metodoloģiju. Apstiprinātā summa tika atzīta ienākumos peļņas vai zaudējumu aprēķinā par 2008. gadu.

2008. gada universālā pakalpojuma saistību izpildes rezultātā radušās kompensējamās tīrās izmaksas netika atzītas ienākumos periodā uz kuru tās attiecas, jo līdz finanšu pārskatu apstiprināšanas dienai nebija iespējams veikt precīzu UPS izpildes tīro izmaksu aprēķinu.

2. PIEZĪME
IZMAKSAS NO CITIEM ELEKTRONISKO SAKARU PAKALPOJUMU SNIEDZĒJIEM

	2008 LVL'000	2007 LVL'000
Maksājumi vietējiem elektronisko sakaru pakalpojumu sniedzējiem	(12 344)	(11 239)
Maksājumi ārvalstu elektronisko sakaru pakalpojumu sniedzējiem	(3 747)	(2 332)
Kopā	(16 091)	(13 571)

LATTELECOM KONCERNA
KONSOLIDĒTIE FINANŠU PĀRSKATI

3. PIEZĪME
PERSONĀLA IZMAKSAS

	2008 LVL'000	2007 LVL'000
Darba alga	(34 801)	(28 793)
Sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas	(8 222)	(6 777)
Pensijas – iemaksas fiksētā ieguldījuma fondā	(1 580)	(1 339)
Atlaišanas pabalsti	(1 322)	(396)
Citi pabalsti	(723)	(670)
	(46 648)	(37 975)
Izmaksas kapitalizētas ilgtermiņa ieguldījumos (8. un 9.b piezīme)	4 086	3 659
Kopā	(42 562)	(34 316)

	2008	2007
Darbinieku skaits 31. decembrī	2 888	2 955
Gada vidējais pastāvīgo un pagaidu darbinieku skaits	2 876	2 887

4. PIEZĪME
PĀRĒJĀS SAIMNIECISKĀS DARBĪBAS IZMAKSAS

	2008 LVL'000	2007 LVL'000
IT, būvniecības, uzziņu dienesta izmaksas	(17 964)	(21 748)
Telpu noma, uzturēšana un komunālie pakalpojumi	(7 555)	(6 175)
Elektroniskā sakaru tīkla tehniskās izmaksas	(7 446)	(6 976)
Transporta izmaksas	(4 524)	(3 877)
Administrācijas izmaksas	(4 107)	(4 664)
Mārketinga un reklāmas izmaksas	(3 321)	(2 459)
IT izmaksas	(1 670)	(1 737)
Norēķinu izmaksas	(1 549)	(1 428)
Šaubīgo un bezcerīgo debitoru parādu norakstīšanas izmaksas	(1 221)	(391)
Materiālu izmaksas	(1 010)	(1 157)
Nekustamā īpašuma nodoklis	(206)	(359)
	(50 573)	(50 971)
Izmaksas kapitalizētas ilgtermiņa ieguldījumos (9.b piezīme)	733	855
Kopā	(49 840)	(50 116)

5. PIEZĪME
FINANŠU IEŅĒMUMI

	2008 LVL'000	2007 LVL'000
Procentu ieņēmumi	581	419
Kopā	581	419

Procentu ieņēmumi LVL 581 tūkstošu apmērā (2007. gadā - LVL 419 tūkstoši) gūti no nomas darījumiem un naudas līdzekļu īstermiņa depozītiem.

FINANŠU IZMAKSAS

	2008 LVL'000	2007 LVL'000
Procentu izmaksas:		
par aizņēmumiem	(180)	(169)
citas	(17)	(16)
kapitalizētas ilgtermiņa ieguldījumos (9.b piezīme)	170	131
	(27)	(54)
Neto zaudējumi no valūtas kursa svārstībām	(97)	(9)
Kopā	(124)	(63)

6. PIEZĪME
IENTĀKUMA NODOKĻI

	2008 LVL'000	2007 LVL'000
Uzņēmuma ienākuma nodokļa izmaksas	(4,173)	(4 192)
Atliktais ienākuma nodoklis (izmaksas)/ieņēmumi	643	(46)
Kopā	(3,530)	(4 238)

2008. un 2007. gadā, aprēķinot uzņēmuma ienākuma nodokli par pārskata gadu, tika piemērota spēkā esošā nodokļa likme 15%.

Grāmatvedības peļņas salīdzinājums ar apliekamo ienākumu un uzņēmumu ienākuma nodokļa analīze:

	2008 LVL'000	2007 LVL'000
Peļņa pirms nodokļiem no turpināmām darbībām	33 226	42 309
Aprēķinātais ienākuma nodoklis pēc 15% likmes	4 984	6 346
Nodokļu korekcijas par:		
izdevumiem, kas nav atskaitāmi, nosakot apliekamo ienākumu	112	87
ieņēmumiem, kas nav apliekami ar nodokli (*)	(1 978)	(2 195)
ienākuma nodokļa korekcijām par iepriekšējiem gadiem	40	-
atliktā ienākuma nodokļa korekcijām par iepriekšējiem gadiem	372	-
Kopā	3 530	4 238

(*) Ieņēmumi, kas nav apliekami ar nodokli, ir ieņēmumi no līdzdalības asociētajās sabiedrībās (10. piezīme).

2008. un 2007. gada 31. decembrī, aprēķinot atliktā ienākuma nodokli, visām pagaidu starpībām tika piemērota 15% nodokļa likme.

Atliktā ienākuma nodokļa izmaiņas:

	2008 LVL'000	2007 LVL'000
Atlikums pārskata gada sākumā	(7 711)	(7 665)
Atliktā nodokļa (izmaksas)/ienākumi	643	(46)
Atlikums pārskata gada beigās	(7 068)	(7 711)

Atliktā ienākuma nodokļa aktīvi un saistības ir savstarpēji izslēgti, ja pastāv juridiskas tiesības veikt pārskata perioda ienākuma nodokļa aktīvu ieskaitu pret pārskata perioda nodokļa saistībām un, ja atliktais ienākuma nodoklis attiecas uz vienu un to pašu sabiedrību un to pašu nodokļu administrācijas institūciju.

Bilancē uzrādītās atliktā ienākuma nodokļa summas pēc savstarpējas izslēgšanas ir šādas:

	2008 LVL'000	2007 LVL'000
Atliktā ienākuma nodokļa aktīvi	536	128
Atliktā ienākuma nodokļa saistības	(7 604)	(7 839)
Kopā	(7 068)	(7 711)

2008. gada 31. decembrī papildus atliktā nodokļa saistības LVL 4,174 miljonu apmērā, kuras attiecas uz uzņēmuma ienākuma nodokļa summu no LVL 27,825 miljoniem nerealizētās peļņas no ieguldījuma asociētā sabiedrībā (10. piezīme), netiek atzītas, jo vadībai nav nodoma pārdot līdzdalības daļas SIA *Latvijas Mobilais Telefons* un ir ticams, ka tuvākajā nākotnē atliktā nodokļa pagaidu starpība no ieguldījuma asociētajā sabiedrībā nerealizēsies nodokļu izdevumos.

6. PIEZĪME

IENTĀKUMA NODOKĻI (turpinājums)

Bilancē uzrādītā atliktā ienākuma nodokļa summas attiecās uz sekojošām pagaidu starpībām, kas rodas starp aktīva vai saistību uzskaites vērtību bilancē un to nodokļa bāzi:

	2008 LVL'000	2007 LVL'000
Pamatlīdzekļi un nemateriālie ieguldījumi	(7 952)	(8 608)
Uzkrātās saistības	1 441	1 174
Valsts dotācijas (1. piezīme)	(557)	(277)
Kopā	(7 068)	(7 711)

7. PIEZĪME

PEĻŅA UZ VIENU KAPITĀLA DAĻU

	2008	2007
Gada peļņa (LVL '000)	29 696	38 071
Parasto kapitāla daļu skaits	146 079 000	146 079 000
Pamatpeļņa un mazinātā peļņa uz vienu kapitāla daļu no turpināmām darbībām (LVL)	0,203	0,261

Lattelecom daļu kapitāls saskaņā ar sabiedrības statūtiem sastāv no 146 079 000 daļām ar katras daļas nominālvērtību 1 lats. Daļu kapitāls ir pilnībā apmaksāts. Parasto kapitāla daļu turētājiem ir balsstiesības - viena balss par 1 daļu, kā arī tiesības saņemt izmaksājamās dividendes un atlikušo kapitālu. Mātesabiedrībā nav paredzama pamatkapitāla parasto daļu emisija, kuras rezultātā notiktu aprēķinā izmantojamā daļu skaita korekcija, tādēļ korigētās peļņas apjoms uz vienu kapitāla daļu ir vienāds ar pamata peļņu uz vienu kapitāla daļu. Samaksātās dividendes 2008. gadā un 2007. gadā bija LVL 41,159 miljoni (LVL 0,28 uz vienu kapitāla daļu) un attiecīgi LVL 36,054 miljoni (LVL 0,25 uz vienu kapitāla daļu).

8. PIEZĪME

NEMATERIĀLIE IEGULDĪJUMI

	Nemateriālā vērtība LVL'000	Klientu līgumi LVL'000	Preču zīmes LVL'000	Dator- programmas un to licences LVL'000	Dator- programmu izveidošana LVL'000	Kopā LVL'000
2006. gada 31. decembrī						
Iegādes vērtība	4 420	1,196	391	18 137	1 316	25 460
Uzkrātā amortizācija	-	(277)	(381)	(12 552)	-	(13 210)
Atlikusī vērtība	4 420	919	10	5 585	1 316	12 250
Atlikusī vērtība 2006. gada 31. decembrī	4 420	919	10	5 585	1 316	12 250
Papildinājumi	-	-	-	-	1 377	1 377
Nodoti ekspluatācijā	-	-	-	2 033	(2 033)	-
Izslēgti pārskata gadā	-	-	-	(1)	-	(1)
Amortizācija – turpināmās darbības	-	(282)	(3)	(2 636)	-	(2 921)
Atlikusī vērtība 2007. gada 31. decembrī	4 420	637	7	4 981	660	10 705
2007. gada 31. decembrī						
Iegādes vērtība	4 420	1 196	391	19 268	660	25 935
Uzkrātā amortizācija	-	(559)	(384)	(14 287)	-	(15 230)
Atlikusī vērtība	4 420	637	7	4 981	660	10 705
Atlikusī vērtība 2007. gada 31. decembrī	4 420	637	7	4 981	660	10 705
Papildinājumi	-	-	-	-	2 011	2 011
Nodoti ekspluatācijā	-	-	-	1566	(1566)	-
Zaudējumi no ieguldījuma vērtības samazināšanās	(4 420)	-	-	-	-	(4 420)
Amortizācija	-	(282)	(4)	(2 463)	-	(2 749)
Atlikusī vērtība 2008. gada 31. decembrī	-	355	3	4 084	1 105	5 547
2008. gada 31. decembrī						
Iegādes vērtība	4 420	1 196	389	20 264	1 105	27 374
Uzkrātā amortizācija	(4 420)	(841)	(386)	(16 180)	-	(21 827)
Atlikusī vērtība	-	355	3	4 084	1 105	5 547

8. PIEZĪME

NEMATERIĀLIE IEGULDĪJUMI (turpinājums)

Nemateriālo ieguldījumu papildinājumos ietvertas darbības izmaksas, kas tieši saistītas ar datorprogrammu ieviešanu un tiek kapitalizētas, balstoties uz šajos projektos ieguldīto darba stundu skaitu. Kopējo kapitalizēto izmaksu apjoms 2008. gadā bija LVL 1,003 miljoni (2007. gadā – LVL 1,397; 3. piezīme).

Veicot nemateriālās vērtības samazināšanās testu *Lattelecom Technology*, kas ir 100% *Lattelecom* meitassabiedrība, tika noteikta kā viena naudas līdzekļu ienesoša vienība. Šī vienība pārstāv Koncerna zemāko līmeni, kurā nemateriālā vērtība tiek uzraudzīta vadības mērķiem. *Lattelecom Technology* naudu pelnošās vienības atgūstamā vērtība tika noteikta, aprēķinot tās lietošanas vērtību. Aprēķinā tika izmantotas naudas plūsmas prognozes, kas balstītas uz vadības apstiprinātu piecu gadu finanšu budžetu, pielietojot diskontēšanas likmi 16,8%, kas ir aplēsta Koncerna vidējā svērtā izmantojamā kapitāla cena (2007. gadā – 15%). Naudas plūsmas aplēses par periodu, kas pārsniedz piecu gadu periodu, tika aprēķinātas, izmantojot ekstrapolāciju un nemainīgu pieauguma likmi 3% (2007. gadā – 5,5%) apmērā. Likme tika noteikta, ņemot vērā esošo nozares un vispārējo ekonomisko situāciju. 2008. gada beigās naudu pelnošās vienības *Lattelecom Technology* uzskaites vērtība LVL 10,0 miljonu apmērā pārsniedza tās lietošanas vērtību. Rezultātā zaudējumi no ieguldījuma vērtības samazināšanas LVL 4,420 miljonu apmērā tika atzīti par izdevumiem peļņas vai zaudējumu aprēķinā. Zaudējumi no vērtības samazināšanās tika attiecināti uz nemateriālo vērtību. *Lattelecom Technology* lietošanas vērtības aprēķinā tika pielietoti sekojoši pieņēmumi:

	2009	2010	2011	2012	2013
EBITDA rentabilitāte	4,3%	6,4%	8,3%	9,2%	9,9%

9. PIEZĪME

PAMATLĪDZEKĻI

	Zeme un ēkas LVL'000	Sakaru līnijas un būves LVL'000	Elektronisko sakaru iekārtas LVL'000	Pārējie pamat- līdzekļi LVL'000	Nepabeigtās celtniecības objekti LVL'000	Kopā LVL'000
2006. gada 31. decembrī						
legādes vērtība	24 800	167 214	222 042	24 736	16 662	455 814
Uzkrātais nolietojums	(8 253)	(66 304)	(181 860)	(18 676)	-	(275 093)
Atlikusī vērtība	16 547	100 910	40 542	6 060	16 662	180 721
Atlikusī vērtība 2006. gada 31. decembrī	16 547	100 910	40 542	6 060	16 662	180 721
Papildinājumi	-	-	-	-	27 815	27 815
Nodoti ekspluatācijā	2 543	6 796	16 883	2 636	(28 858)	-
Izslēgti pārskata gadā	(4)	(37)	(156)	(60)	-	(257)
Nolietojums – turpināmas darbības	(1 200)	(8 431)	(13 143)	(2 641)	-	(25 415)
Klasificēti kā pārdošanai turēti	(20)	-	-	-	-	(20)
Pārklasificēti	30	140	(52)	(118)	-	-
Atlikusī vērtība						
2007. gada 31. decembrī	17 896	99 378	44 074	5 877	15 619	182 844
2007. gada 31. decembrī						
legādes vērtība	27 291	173 630	234 584	23 898	15 619	475 022
Uzkrātais nolietojums	(9 395)	(74 252)	(190 510)	(18 021)	-	(292 178)
Atlikusī vērtība	17 896	99 378	44 074	5 877	15 619	182 844
Atlikusī vērtība 2007. gada 31. decembrī	17 896	99 378	44 074	5 877	15 619	182 844
Papildinājumi	-	-	-	-	24 944	24 944
Nodoti ekspluatācijā	632	6 417	13 492	3 708	(24 249)	-
Izslēgti pārskata gadā	-	(100)	(379)	(364)	-	(843)
Nolietojums	(1 373)	(8 208)	(13 419)	(2 390)	-	(25 390)
Atlikusī vērtība						
2008. gada 31. decembrī	17 155	97 487	43 768	6 831	16 314	181 555
2008. gada 31. decembrī						
legādes vērtība	27 875	177 852	241 700	25 383	16 314	489 123
Uzkrātais nolietojums	(10 720)	(80 365)	(197 932)	(18 552)	-	(307 568)
Atlikusī vērtība	17 155	97 487	43 768	6 831	16 314	181 555

9. PIEZĪME

PAMATLĪDZEKĻI (turpinājums)

Kategorijas „Zeme un ēkas” atlikušajā vērtībā ir ietverta zemes iegādes vērtība LVL 1,596 miljonu apmērā (2007. gadā – LVL 1,522 miljoni).

(a) Nomāto pamatlīdzekļu rekonstrukcija

Kategorijā “Zeme un ēkas” ir ietvertas nomāto pamatlīdzekļu rekonstrukcijas izmaksas:

	2008 LVL'000	2007 LVL'000
iegādes cena	1 382	1 133
Uzkrātais nolietojums	(693)	(605)
Atlikusī vērtība	689	528

20.b piezīmē ir atspoguļota informācija par Koncerna saistībām attiecībā uz ģeogrāfiskā nosaukuma tiesībām.

(b) Pašu uzņēmumu kapitālieguldījumiem izpildītie darbi

Pamatlīdzekļu papildinājumos ietvertas kapitalizētās izmaksas, kas ir dažādu uzņēmuma struktūrvienību radītas izmaksas, kas saistītas ar kapitālieguldījumu projektiem un ir kapitalizētas, balstoties uz šajos projektos ieguldīto stundu skaitu. Procentu izdevumi par kapitālieguldījumu projektos ieguldītajiem aizņēmumiem ir iekļauti nepabeigtās celtniecības objektu izmaksās. Vidējā kapitalizēto procentu likme 2008. gadā bija 5.24% (2007. gadā – 4.57%). Kopējā kapitalizēto izmaksu summa 2008. gadā bija LVL 3,986 miljoni (2007. gadā – LVL 3,248 miljoni; 3., 4. un 5. piezīme).

(c) Pilnībā nolietotie pamatlīdzekļi

Koncerns savā saimnieciskajā darbībā izmanto arī pilnībā nolietotus pamatlīdzekļus. Šo pamatlīdzekļu sākotnējā iegādes vērtība ir LVL 71,772 miljoni (2007. gadā – LVL 61,325 miljoni).

(d) Ģeogrāfiskās tiesības uz nekustamo īpašumu

Ģeogrāfiskās tiesības uz Mātesabiedrības nekustamā īpašuma objektiem – zemi un ēkām – 2008. gada 31. decembrī zemesgrāmatā bija reģistrētas 90% apmērā (2007. gadā – 90%) no kopējā Mātes sabiedrībai piederošā zemes un ēku objektu skaita. Pārējie vēl neregistrētie objekti atrodas dokumentu reģistrācijai zemesgrāmatā sagatavošanas procesā.

10. PIEZĪME

IEGULDĪJUMI ASOCIĒTAJĀS SABIEDRĪBĀS

	2008 LVL'000	2007 LVL'000
Uzskaites vērtība pārskata gada sākumā	31 797	31 192
Daļa no asociētās sabiedrības peļņas pirms nodokļiem	15 225	16 812
Daļa no asociētās sabiedrības nodokļiem	(2 041)	(2 234)
Daļa no asociētās sabiedrības peļņas pēc nodokļiem	13 184	14 578
Saņemtās dividendes	(14 366)	(13 973)
Uzskaites vērtība pārskata gada beigās	30 615	31 797

SIA *Lattelecom* pieder 23% no SIA *Latvijas Mobilais Telefons (LMT)* daļu kapitāla. 2007. un 2008. gadā nekādas pārmaiņas līdzdalībā nav notikušas.

LMT ir mobilo telekomunikāciju operators Latvijā. *LMT* galvenie darbības veidi ir mobilo sakaru pakalpojumu sniegšana (22. piezīme).

LATTELECOM KONCERNA
KONSOLIDĒTIE FINANŠU PĀRSKATI

10. PIEZĪME

IEGULDĪJUMI ASOCIĒTAJĀS SABIEDRĪBĀS (turpinājums)

<i>LMT finanšu pārskatu kopsummas</i>	2008	2007
	LVL'000	LVL'000
Peļņas vai zaudējumu aprēķins		
Ieņēmumi	192 547	199 780
Gada peļņa	57 320	63 382
Bilance		
Ilgtermiņa ieguldījumi	122 283	120 944
Apgrozāmie līdzekļi	34 985	45 292
Aktīvi kopā	157 268	166 236
Pašu kapitāls	133 109	138 250
Ilgtermiņa kreditori	3 132	3 317
Īstermiņa kreditori	21 027	24 669
Pašu kapitāls un saistības kopā	157 268	166 236

11. PIEZĪME

ILGTERMIŅA DEBITORU PARĀDI

Summa LVL 1,541 miljoni ietver LVL 1,368 miljonus ilgtermiņa debitoru parākus par kompleksa īsziņu pakalpojumu portāla un tehniskās platformas pārdošanu, LVL 38 tūkstošus (2007. gadā – LVL 48 tūkstoši) ilgtermiņa debitoru parākus par telekomunikāciju tīkla izbūvi, kā arī ilgtermiņa debitoru parākus LVL 135 tūkstošus (2007. gadā – LVL 170 tūkstoši) no finanšu nomas līgumiem ar atmaksas laiku no 1 līdz 5 gadiem. Līzings objekti ir klientu telekomunikāciju iekārtas un datori. Daļa no finanšu līzings parādiem ar atmaksas laiku līdz 1 gadam ir iekļauta īstermiņa debitoru parādos (13. piezīme).

	2008	2007
	LVL'000	LVL'000
Bruto ieguldījums finanšu nomā	889	1 743
Nenopelnītie finansēšanas ienākumi	(124)	(164)
Neto ieguldījums finanšu nomā:	765	1 579
- ilgtermiņa daļa	135	170
- īstermiņa daļa	630	1 409

12. PIEZĪME

KRĀJUMI

	2008	2007
	LVL'000	LVL'000
Krājumi saimnieciskajai darbībai (iegādes vērtībā)	1 881	1 636
Preces pārdošanai (iegādes vērtībā)	1 493	1 676
Pārdošanai turēti ilgtermiņa ieguldījumi	55	78
Avansa maksājumi par krājumiem	6	-
Uzkrājumi novecojušiem un lēnas aprites krājumiem un krājumiem garantijas saistībām	(104)	(148)
Kopā	3 331	3 242

Izmaiņas uzkrājumos novecojušiem un lēnas aprites krājumiem:

	2008	2007
	LVL'000	LVL'000
Atlikums pārskata gada sākumā	148	104
Pārskata gadā izveidotie uzkrājumi	74	91
Norakstīti krājumi	(118)	(47)
Atlikums pārskata gada beigās	104	148

13. PIEZĪME
DEBITORU PARĀDI

	2008 LVL'000	2007 LVL'000
Pircēju un pasūtītāju parādi	11 598	13 481
Valsts dotācijas (1. piezīme)	3 713	1 845
Citu elektronisko sakaru pakalpojumu sniedzēju parādi	3 638	2 546
Uzkrātie ieņēmumi	1 643	2 952
Citi debitoru parādi	1 302	1 042
Finanšu līzings – līdz 1 gadam (11. piezīme)	630	1 409
Uzkrājumi šaubīgiem parādiem	(3 351)	(2 889)
Kopā	19 173	20 386

Izmaiņas uzkrājumos šaubīgiem un bezcerīgiem debitoru parādiem:

	Individuālie uzkrājumi LVL'000	Vispārējie uzkrājumi LVL'000	Kopā LVL'000
Atlikusī vērtība 2007. gada 1. janvārī	2 607	354	2 961
Pārskata gadā izveidotie uzkrājumi	352	39	391
Norakstīti bezcerīgie parādi	(426)	(37)	(463)
Atlikums 2007. gada 31. decembrī	2 533	356	2 889
Pārskata gadā izveidotie uzkrājumi	1 004	217	1 221
Norakstīti bezcerīgie parādi	(716)	(43)	(759)
Atlikums 2008. gada 31. decembrī	2 821	530	3 351

Debitoru parādu vecuma analīze 31. decembrī:

	2008		2007	
	Bruto LVL'000	Neto LVL'000	Bruto LVL'000	Neto LVL'000
Nav kavēti	16 934	16 934	16 900	16 899
Kavēti:				
mazāk kā 30 dienas	1 682	1 654	2 168	2 136
30-90 dienas	490	435	665	591
90-180 dienas	288	131	820	747
180-365 dienas	102	16	89	8
vairāk kā 365 dienas	3 028	3	2 633	5
Kopā	22 524	19 173	23 275	20 386

Debitoru parādu vidējais apmaksas termiņš ārvalstu telekomunikāciju operatoriem ir 45 dienas, vietējiem telekomunikāciju uzņēmumiem 30 dienas, telekomunikāciju pakalpojumu klientiem 15 dienas.

14. PIEZĪME
NAUDA UN TĀS EKVIVALENTI

	2008 LVL'000	2007 LVL'000
Naudas līdzekļi kasē un bankās	890	2 202
Īstermiņa banku depozīti	792	1 586
Kopā	1 682	3 788

2008. gada 31. decembrī īstermiņa depozītu bankās vidējā svērtā gada procentu likme bija 1% un vidējais termiņš - 6 dienas (2007. gadā - attiecīgi 4,19% un 7 dienas). Izmaiņas procentu likmēs ir skaidrojamas ar vispārējām procentu likmju svārstībām finanšu tirgū. 2008. gadā un 2007. gadā bankās izvietoto depozītu termiņš nepārsniedza vienu mēnesi.

15. PIEZĪME

NĀKAMO PERIODU IEŅĒMUMI

Summa LVL 5,660 miljoni (2007. gadā – LVL 5,859 miljoni) ietver saņemtos avansa maksājumus no klientiem par ilgtermiņa kabeļu tilpuma nomas tiesībām. Avansa maksājumu īstermiņa daļa LVL 1,967 miljonu (2006. gadā – LVL 6,641 miljoni) vērtībā iekļauta īstermiņa nākamo periodu ieņēmumos (18. piezīme).

16. PIEZĪME

KREDITORU PARĀDI

	2008 LVL'000	2007 LVL'000
Parādi piegādātājiem un darbuzņēmējiem	7 308	7 572
Parādi citiem elektronisko sakaru pakalpojumu sniedzējiem	2 827	1 984
Parādi piegādātājiem par kapitālieguldījumiem	1 209	2 138
Nodokļi un sociālās apdrošināšanas maksājumi	2 107	2 190
Pārējie kreditori un uzkrātās saistības	3 854	4 141
Kreditoru parādi kopā	17 305	18 025

Kreditoru parādu vidējais apmaksas termiņš ārvalstu elektronisko sakaru pakalpojumu sniedzējiem ir 45 dienas, vietējiem elektronisko sakaru pakalpojumu sniedzējiem – 30 dienas, piegādātājiem un darbuzņēmējiem – 30 dienas.

17. PIEZĪME

AIZŅĒMUMI

	2008 LVL'000	2007 LVL'000
Īstermiņa aizņēmumi no bankām	989	-

2008. gada 31. decembrī aizņēmumi no bankām bija izmantoti eiro valūtā un aizņēmuma procentu likme bija 5,591%. 2007. gada beigās nebija aizņēmumu no bankām.

2008. un 2007. gada laikā kredītresursi bija izmantoti galvenokārt eiro. 2008. gadā *Lattelecom* eiro aizņēmumu procentu likmes svārstījās robežās no 4,98% līdz 5,59% (2007. gadā – attiecīgi 4,17% līdz 5,04%). Izmaiņas procentu likmēs atbilda vispārējām svārstībām finanšu tirgū.

	2008 LVL'000	2007 LVL'000
Pieejamie neizmantotie kredītresursi:		
Ar termiņu līdz 1 gadam	29 112	5 000
Ar termiņu ilgāku par vienu gadu	13 069	42 168

Pieejamie neizmantotie kredītresursi ar termiņu līdz vienam gadam ir LVL 1,0 miliona kredītlīnija no *AS Hansabanka* un rezerves finansējums EUR 40,0 miljonu apmērā no *AS SEB banka* un *Nordea Bank Finland Plc Latvijas filiāle*, kas ir pieejams līdz 2009. gada jūlijam.

Pieejamie neizmantotie kredītresursi ar termiņu ilgāku par vienu gadu ir rezerves finansējuma EUR 20,0 miljonu apmērā neizmantotā daļa no *AS Hansabanka*, kura ir pieejama līdz 2010. gada jūlijam.

Par pieejamajiem kredītresursiem nav jāmaksā saistību maksa un *Koncerna* aktīvi nav iekļāti kā aizņēmumu un pieejamo kredītresursu nodrošinājums.

18. PIEZĪME

NĀKAMO PERIODU IEŅĒMUMI UN KLIENTU AVANSA MAKSĀJUMI

	2008 LVL'000	2007 LVL'000
Klientu avansa maksājumi	2 355	2 394
Nākamo periodu ieņēmumi	1 967	1 641
Kopā	4 322	4 035

19. PIEZĪME

UZKRĀJUMI

	Atlaišanas pabalsti LVL'000	Prēmijas LVL'000	Atvaļinājuma nauda LVL'000	Garantijas remonti LVL'000	Kopā LVL'000
Atlikums pārskata gada sākumā	128	2 300	1 152	25	3 605
Samaksāti pārskata gadā	(128)	(6 178)	(3 485)	(15)	(9 806)
Izveidoti pārskata gadā	258	7 046	3 650	-	10 954
Apvērstas neizmantotas summas	-	(255)	-	-	(255)
Atlikums pārskata gada beigās	258	2 913	1 317	10	4 498

Uzkrājumi darbinieku prēmiju izmaksāšanai tiek veidoti, pamatojoties uz sabiedrības un individuālo mērķu izpildes novērtējumu saskaņā ar Koncerna sabiedrībās ieviesto prēmēšanas shēmu.

Uzkrājumi neizmantotiem atvaļinājumiem tiek aprēķināti, reizinot darbinieka neizmantoto atvaļinājuma dienu skaitu 2008. gada 31. decembrī ar pēdējo sešu mēnešu dienas vidējo izpelnu.

Uzkrājumi garantijas saistībām tiek atzīti, balstoties uz vadības aplēsi par sagaidāmiem garantijas remontu izdevumiem noslēgto klientu līgumu ietvaros.

20. PIEZĪME

ĀRPUSBILANCES SAISTĪBAS

(a) Kapitālieguldījumu saistības

Iekārtu un datorprogrammu iegādes darījumi, par kuriem ir noslēgti līgumi, bet kuri finanšu pārskatos nav ietverti saistībās ir LVL 977 tūkstoši (2007. gadā - LVL 729 tūkstoši).

(b) Īpašuma nomas saistības

Koncernam kā operatīvās nomas ņēmējam ir noslēgti līgumi par telpu, datoru un automašīnu nomas tiesībām. Kopējie nomas izdevumi 2008. gadā bija LVL 3,233 miljoni (2007. gadā – LVL 2,409 miljoni). 2008. gada 31. decembrī minimālais saistību apjoms neatsaucamos īpašuma nomas darījumos bija šāds:

	2008 LVL'000	2007 LVL'000
Līdz 1 gadam	578	1 590
No 1 līdz 5 gadiem	185	271
Kopā	763	1 861

21. PIEZĪME

ATVASINĀTIE FINANŠU INSTRUMENTI

2008. gada 31. decembrī sabiedrībai bija viens neizpildīts nākotnes valūtas maiņas līgums. Nākotnes valūtas maiņas līgums tika noslēgts, lai ierobežotu valūtas svārstību risku uz sabiedrības saimnieciskās darbības pirkumiem valūtā. Līguma nosacītā pamatsumma bija LVL 1,1 miljons un atlikušais termiņš mazāks par vienu mēnesi. Atvasinātā finanšu instrumenta patiesā vērtība uz gada beigām veidoja saistību summu LVL 120 tūkstošu apmērā. Šis līgums netika uzskaitīts kā finanšu risku ierobežošanas instruments saskaņā ar 39. SGS nosacījumiem. 2007. gada laikā Koncerns neizmantoja atvasinātos finanšu instrumentus.

22. PIEZĪME

DARĪJUMI AR SAISTĪTAJĀM PUSĒM

TILTS Communications AS pieder 49% no *SIA Lattelecom* emitētā parasto daļu kapitāla.

Uzņēmumam *TeliaSonera AB* pieder 100% no *TILTS Communications AS*, tādējādi netiešā veidā tam pieder 49% no *SIA Lattelecom* daļu kapitāla. *TeliaSonera AB* pieder arī 49% no *SIA Latvijas Mobilais Telefons* daļu kapitāla.

Latvijas Republikai pieder 51% no *SIA Lattelecom* emitētā parasto daļu kapitāla. Parastie tirdzniecības darījumi ar Latvijas valdību, ministrijām un aģentūrām, kā arī darījumi ar valsts kontrolētiem uzņēmumiem, sabiedrisko pakalpojumu sniedzējiem nav uzskatāmi par darījumiem ar saistītām personām.

SIA Latvijas Mobilais Telefons (*SIA Lattelecom* pieder 23% kapitāla daļu) ir *SIA Lattelecom* asociētā sabiedrība no 1997. gada jūnija (10. piezīme).

Lattelecom koncernam pieder 50% *AS Pirmais Slēgtais Pensiju Fonds (Pensiju fonds)* akciju. Tomēr *Lattelecom* ir tikai formāls tās akcionārs, jo viss no *Pensiju fonda* darbības izrietošais risks un ienākumi pieder *Lattelecom* darbiniekiem – Pensiju programmas dalībniekiem.

SIA Lattelecom būtiskie darījumi ar saistītajām sabiedrībām ir šādi:

(a) Ieņēmumi no sniegtajiem pakalpojumiem

		2008 LVL'000	2007 LVL'000
<i>LMT</i>	(telekomunikāciju un starpsavienojumu pakalpojumi)	4 805	5 553
<i>TeliaSonera</i> grupa	(starptautisko sakaru plūsma)	1 151	723
<i>Pensiju Fonds</i>	(telekomunikāciju un IT pakalpojumi)	12	13
		5 968	6 289

(b) Saņemto preču un pakalpojumu izmaksas

		2008 LVL'000	2007 LVL'000
<i>LMT</i>	(mobilā tālruņa pakalpojumi, starpsavienojuma maksa)	6 163	6 746
<i>TeliaSonera</i> grupa	(starptautisko sakaru plūsma, dažādi pakalpojumi)	366	356
		6 529	7 102

(c) Kreditoru/debitoru parādu atlikumi

		2008 LVL'000	2007 LVL'000
Saistīto sabiedrību debitoru parādi:			
<i>LMT</i>		839	377
<i>TeliaSonera</i> grupa		489	76
		1 327	453
Kreditoru parādi saistītajām sabiedrībām:			
<i>LMT</i>		430	619
<i>Pirmais Slēgtais Pensiju Fonds</i>		73	60
<i>TeliaSonera</i> grupa		56	53
		559	732

(d) Vadības atalgojums

		2008 LVL'000	2007 LVL'000
Atlīdzība par darbu		1 541	1 242
Iemaksas fiksēta ieguldījuma pensiju fondā		81	62
Pārējie labumi		42	28
Kopā		1 664	1 332

Padomes locekļiem, uzņēmuma direktoriem, viņu ģimenes locekļiem vai viņu pārvaldīšanā esošiem uzņēmumiem daļas vai daļu opciju līgumi *Lattelecom* nepieder.

23. PIEZĪME

FINANŠU RISKU VADĪBA

Finanšu riskus saistībā ar koncerna uzņēmumu likviditāti, valūtas un procentu likmju svārstībām un darījumu partneru kredītrisku koncernā centralizēti pārvalda *Lattelecom*.

Koncerna uzņēmumu ikdienas darbība izraisa galvenokārt ārvalstu valūtas kursa un kredītprocentu likmju svārstību risku, kas var tieši ietekmēt uzņēmumu darbības rezultātus un grupas uzņēmumu finanšu situāciju. Koncerns ierobežo ar ārvalstu valūtas kursu un procentu likmju svārstībām saistīto risku ar savām ikdienas pamatdarbības un finanšu aktivitātēm, nepieciešamības gadījumos izmantojot arī atvasinātos finanšu instrumentus. Finanšu riskus ierobežojošie pasākumi tiek veikti, lai sekmētu koncerna saimniecisko darbību, un koncerna uzņēmumi neveic nekādus spekulatīvus darījumus, kuri varētu palielināt valūtas vai procentu likmju risku.

(a) Finansējuma un likviditātes risks

Koncerna naudas līdzekļu pārvaldes politika paredz nodrošināt pietiekamu koncerna uzņēmumu likviditāti, kā arī to spēju finansēt savu darbību bez jebkādiem finansējuma ierobežojumiem. Finansējuma un likviditātes risks tiek samazināts, diferencējot aizņēmumu portfeļa saistību izpildes termiņus un saglabājot elastību finansējumā, nodrošinot vidēja termiņa kredītliniju pieejamību.

2008. gada 31. decembrī *Lattelecom* bija pieejami neizmantoti kredītresursi EUR 58.6 miljonu apmērā no kopējā rezerves finansējuma EUR 60,0 miljonu apmērā, kuru uzņēmumam līdz 2009. – 2010. gadam ir piešķirušas *Nordea Bank Finland Plc*. Latvijas filiāle, *SEB banka* un *Hansabanka* un, kas ir paredzēts kā īstermiņa rezerves finansējums. Papildus *Lattelecom* bija pieejama īstermiņa kredītlinija LVL 1,0 miliona apmērā no AS *Hansabanka*. 2008. gada 31. decembrī kredītresursu vidējais dzīves ilgums bija 0.9 gadi. Par pieejamajiem kredītresursiem nav jāmaksā saistību maksa (15. piezīme).

2007. gada 31. decembrī koncernam nebija aizņēmumu.

(b) Valūtas risks

Koncerna uzņēmumi ir pakļauti ārvalstu valūtas kursu svārstību riskam, ko izraisa valūtas kursa svārstības. Koncerna politika ir ierobežot valūtas kursu svārstību neto risku attiecībā uz skaidri zināmajiem un gaidāmajiem darījumiem ārvalstu valūtā, bet tie netiek norādīti kā risku ierobežojošs instruments, tādēļ valūtas pārvērtēšanas rezultāts tiek ietverts peļņas vai zaudējumu aprēķinā. Koncerns neuztur ar šādiem darījumiem nesaistītas valūtas pozīcijas.

Norēķinos ar ārvalstu biznesa partneriem dominējošā valūta ir eiro. Gatavojoties Latvijas pilntiesīgai dalībai Ekonomikas un monetārajā savienībā, Latvijas Banka ir noteikusi lata un eiro piesaistes kursu EUR 1 = LVL 0,702804. Kopš 2005. gada 1. janvāra Latvijas Banka vienpusēji nodrošina lata un eiro valūtas maiņas kursa svārstības +/- 1% robežās no noteiktā piesaistes kursa. Pateicoties lata piesaistei eiro un salīdzinoši sabalansētajai saimnieciskās darbības naudas plūsmai ārvalstu valūtās Koncerns ir pakļauts nenozīmīgam valūtas kursa svārstību riskam galvenokārt attiecībā uz USD.

Lai ierobežotu valūtas kursa svārstību risku, kas rodas no Koncerna uzņēmumu maksājumu saistībām ārvalstu valūtās, *Lattelecom* bija noslēgts nākotnes valūtas maiņas darījums USD 2,0 miljonu apmērā.

Grupā ārvalstu valūtas kursa svārstību risks attiecībā uz skaidri zināmajiem darījumiem ir novērsts. Naudas līdzekļi ārvalstu valūtā bija uzkrāti valūtas kursa svārstību ierobežošanai attiecībā uz paredzamajiem darījumiem, bet nebija norādīti kā risku ierobežojošs instruments, tādēļ valūtas pārvērtēšanas rezultāts tika ietverts peļņas vai zaudējumu aprēķinā.

2008. gada laikā koncerna aizņēmumi bija izmantoti eiro un latos.

LATTELECOM KONCERNA
KONSOLIDĒTIE FINANŠU PĀRSKATI

Sekojošā tabula parāda valūtas kursa svārstību ietekmi (jūtīgumu), ja pārējie mainīgie saglabājas nemainīgi:

2008. gada 31. decembrī	Kopā	LVL	EUR	USD	Citas
	LVL'000	LVL'000	LVL'000	LVL'000	LVL'000
Finanšu aktīvi/(saistības)					
Nauda un tās ekvivalenti	1 682	1 502	46	27	107
Debitoru parādi, bruto	22 247	19 315	2 468	39	425
Parādi piegādātājiem	(31 905)	(29 131)	(1 547)	(921)	(306)
Īstermiņa aizņēmumi	(989)	(2)	(987)	-	-
Neto bilances finanšu aktīvi/ (saistības)	(8 965)	(8 316)	(20)	(855)	226
Nākotnes valūtas maiņas līgums	-	(990)	-	990	-
Neto valūtas kursa svārstību risks	(8 965)	(9 306)	(20)	135	226
Ietekme uz rezultātu, ja ārvalstu valūtas kurss pieaug/ (samazinās) pret LVL par 10%	-	-	-	14/(14)	23/(23)
Ietekme uz rezultātu, ja EUR kurss pieaug/ (samazinās) pret Latvijas Bankas noteikto EUR/LVL piesaistes kursu par 1%	-	-	0,2/(0,2)	-	-

2007. gada 31. decembrī	Kopā	LVL	EUR	USD	Citas
	LVL'000	LVL'000	LVL'000	LVL'000	LVL'000
Finanšu aktīvi/(saistības)					
Nauda un tās ekvivalenti	3 788	2 744	207	204	633
Debitoru parādi, bruto	23 336	21 514	1 097	194	531
Parādi piegādātājiem	(31 524)	(28 489)	(1 901)	(324)	(808)
Neto bilances finanšu aktīvi/ (saistības)	(4 400)	(4 233)	(597)	74	356
Ietekme uz rezultātu, ja ārvalstu valūtas kurss pieaug/ (samazinās) pret LVL par 10%	-	-	-	7/(7)	36/(36)
Ietekme uz rezultātu, ja EUR kurss pieaug/ (samazinās) pret Latvijas Bankas noteikto EUR/LVL piesaistes kursu par 1%	-	-	6/(6)	-	-

(c) Procentu likmju risks

Koncerna finansējuma avotus veido galvenokārt pašu kapitāls, naudas ieņēmumi no saimnieciskās darbības un mazākā mērā arī aizņēmumi. Koncerns ir pakļauts procentu likmju svārstību riskam, tā kā aizņēmumi no bankām un pieejamie kredītresursi ir ar mainīgām procentu likmēm, kas tiek fiksētas galvenokārt uz 1 vai 3 mēnešu periodu.

2008. gada 31. decembrī koncerna izmantoto aizņēmumu apjoms bija EUR 1,4 miljoni (15. piezīme). Pieņemot, ka nākamajos 12 mēnešos aizņēmumi saglabāsies 2008. gada līmenī, 2008. gada 31. decembrī piemērotās aizņēmumu procentu likmes pieaugums par vienu procentpunktu sastādītu procentu maksājumu izmaksu pieaugumu par 36 tūkstošiem.

2007. gada 31. decembrī koncernam nebija aizņēmumu.

2008. gadā bankās izvietotajiem depozītiem bija fiksētas procentu likmes, un depozītu termiņš nepārsniedza vienu mēnesi (14. piezīme).

(d) Kredītrisks

Finanšu instrumenti, kuri potenciāli pakļauj koncernu zināmai kredītriska koncentrācijas pakāpei, galvenokārt ir pircēju un pasūtītāju parādi (13. piezīme), naudas līdzekļi un īstermiņa depozīti bankās (14. piezīme). Šo finanšu instrumentu uzskaites vērtība atspoguļo Koncerna maksimālo kredītrisku. Koncerna politika nodrošina to, ka preces un pakalpojumi tiek pārdoti klientiem ar atbilstošu kredītvēsturi. Kredītrisks attiecībā uz pircēju un pasūtītāju parādiem ir ierobežots uzņēmumu plašā klientu loka dēļ. Pircēju un pasūtītāju parādi tiek uzrādīti pēc šaubīgo parādu vērtības atskaitīšanas. Koncerna partneri atvasināto finanšu instrumentu un naudas līdzekļu darījumos ir finanšu institūcijas ar atbilstošu kredītreputāciju. Koncerns stingri uzrauga un ierobežo kredītrisku, kāds koncerna uzņēmumiem ir pieļaujams ar katru atsevišķu finanšu institūciju. Koncerns nav pakļauts ievērojamai kredītriska koncentrācijai.

24. PIEZĪME**KAPITĀLA RISKA VADĪBA**

Lattelecom Koncerna mērķis ir nodrošināt pēc iespējas lielāku atdevi no kapitāla uzņēmumu daļu turētājiem un, uzturot spēcīgu kapitāla struktūru, saglabāt kreditoru, klientu un tirgus dalībnieku uzticamību un nodrošināt biznesa attīstību nākotnē. Koncerns kapitāla vadību veic, pārbaudot kapitāla atdevi un pašu kapitāla īpatsvaru kopējā kapitālā.

25. PIEZĪME**NOTIKUMI PĒC PĀRSKATA GADA BEIGĀM**

Laika posmā no pārskata gada pēdējās dienas līdz finanšu pārskata parakstīšanas datumam nav bijuši nekādi notikumi, kuru rezultātā šajā finanšu pārskatā būtu jāveic korekcijas vai kuri būtu jāpaskaidro šajā finanšu pārskatā.

REVIDENTU ZIŅOJUMS

KPMG Baltics SIA
Vesetas iela 7
Rīga LV 1013
Latvija

Tālrunis +371 670 380 00
Fakss +371 670 380 02
Internets: www.kpmg.lv

Neatkarīgu revidentu ziņojums

SIA Lattelecom dalībniekiem

Ziņojums par konsolidēto finanšu pārskatu

Esam veikuši pievienoto konsolidētā SIA Lattelecom (turpmāk „Sabiedrība”) finanšu pārskata, kas ietver konsolidēto bilanci 2008. gada 31. decembrī un konsolidēto peļņas vai zaudējumu aprēķinu, konsolidēto pašu kapitāla izmaiņu pārskatu un konsolidēto naudas plūsmas pārskatu par gadu, kas noslēdzās 2008. gada 31. decembrī, kā arī būtiskāko grāmatvedības politiku aprakstu un citas paskaidrojošas piezīmes no 15. līdz 43. lappusei, revīziju. Atbilstošā iepriekšējā perioda salīdzinošā informācija ir balstīta uz Sabiedrības konsolidēto finanšu pārskatu par gadu, kas beidzās 2007. gada 31. decembrī, un kura revīziju veica citi revidenti, kas 2008. gada 7. februārī izsniedza atzinumu bez iebildumiem.

Vadības atbildība par finanšu pārskatu

Vadība ir atbildīga par šī konsolidētā finanšu pārskata sagatavošanu un informācijas patiesu uzrādītājam saskaņā ar Starptautiskajiem finanšu pārskatu standartiem kas apstiprināti lietošanai ES. Vadības atbildība ietver tādas iekšējās kontroles sistēmas izveidošanu, ieviešanu un uzturēšanu, kas nodrošina finanšu pārskatu, kas nesatur ne krāpšanas, ne kļūdu izraisītas būtiskas neatbilstības, sagatavošanu un informācijas patiesu atspoguļošanu, atbilstošu grāmatvedības politiku izvēli un piemērošanu, kā arī pastāvošajiem apstākļiem piemērotu grāmatvedības aplēšu sagatavošanu.

Revidentu atbildība

Mēs esam atbildīgi par revidentu atzinuma sniegšanu par šo konsolidēto finanšu pārskatu, pamatojoties uz veikto revīziju. Revīzija tika veikta saskaņā ar Starptautiskajiem revīzijas standartiem. Šie standarti nosaka, ka mums ir jāievēro spēkā esošās ētikas prasības un revīzija jāplāno un jāveic tā, lai iegūtu pietiekamu pārliecību, ka finanšu pārskatā nav būtisku neatbilstību.

Revīzijas laikā tiek veiktas procedūras, lai iegūtu revīzijas pierādījumus par finanšu pārskatā uzrādītajām summām un atklāto informāciju. Piemēroto procedūru izvēle ir atkarīga no mūsu profesionāla vērtējuma, ieskaitot risku novērtējumu attiecībā uz būtiskām neatbilstībām finanšu pārskatā, kas var pastāvēt krāpšanās vai kļūdu dēļ. Veicot šo risku novērtējumu, mēs apsveram iekšējās kontroles sistēmu, kas saistīta ar Sabiedrības finanšu pārskata sagatavošanu un informācijas patiesu atspoguļošanu, ar mērķi piemērot pastāvošajiem apstākļiem atbilstošas revīzijas procedūras, bet nevis, lai sniegtu atzinumu par Sabiedrības iekšējās kontroles sistēmas efektivitāti. Revīzija ietver arī pielietoto grāmatvedības politiku un Sabiedrības vadības izdarīto grāmatvedības aplēšu pamatotības, kā arī finanšu pārskatā sniegtās informācijas vispārēju izvērtējumu.

Mēs uzskatām, ka iegūtie revīzijas pierādījumi dod pietiekošu un atbilstošu pamatojumu mūsu atzinumam.

Atzinums

Mūsaprāt, konsolidētais finanšu pārskats sniedz skaidru un patiesu priekšstatu par Sabiedrības konsolidēto finansiālo stāvokli 2008. gada 31. decembrī un par tās konsolidēto darbības finanšu rezultātiem un konsolidēto naudas plūsmu pārskata gadā saskaņā ar Starptautiskajiem finanšu pārskatu standartiem kas apstiprināti lietošanai ES.

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Armine'.

Armine Movsisjāna
KPMG Baltics SIA
2009. gada 3. martā
Vesetas iela 7
Rīga, LV-1013